

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

Nr. 6 (7)

1950 m. VASARIO mėn., 9 d.

Kaina 10 c.

The Lights of Homeland
Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian R. C.
Society of Canada.

SAVAITRAŠTIS
Leidžia Kanados Lietuvių
Katalikų Kultūros Draugija
941 Dundas St. W., Toronto,
Ont. Canada

Amžiais nežstanti

Pasaulio istorijoje mes randame dviejų rūšių tautas — gyvasias ir mirusias. Gyvosios tautos savo ilgame gyvenime kelyje yra turėjusios visokių laikotarpių: yra pergyvenusios dešimtmečius ar šimtmečius gražiausio tautinio pakilimo ir tautinės laimės. Tais laimės laikotarpiais tautos pražysdavo savo kultūros žiedais, turėdamos įtaką ir tolimam pasauliui. Savo liūdaisiais, tragiškais laikotarpiais tautos pergyvendavo žiaurusio likimo bėdas. Būdavo žudomos ir naikiamos, dažnai netekdavo nepriklausomybės. Tačiau jos vis dėlto nebuvo. Joms pakako dinės jėgos pakelti likimo smūgius. Jos vėl kėlėsi ir bujojo taip, kaip po žiemos šaltų kyla ir išbūjanti artojo pasėtas grūdės. Tai gyvosios tautos. Bet turime ir mirusių tautų. Jos taip pat yra turėjusios pakilimo ir nelaimių laikotarpius, tačiau joms pritrūko jėgos nelaimės pakelti. Ir išaušusiame pavasaryje jos nebesikėlė. Jos žuvo.

Gyvosios ir žuvusios tautos. Ties šiuo klausimu sustoja mūsų mintys ypač šiandien, kai ruošiamės švęsti liūdus Vasario 16-iosios metines. Liūdus, nes niekad ir nieko iki šiol mūsų tauta nebuvo naikinama su tokiu barbarišku įnirtimu, kaip šiandien. Gyvenime ar žūsim? Ar užteks mūsų tautai vidinės jėgos išlaikyti gyvųjų tautų tarpe?

Jau nebe pirmą kartą priešai iš rytų, pietų ir vakarų, kešinosi nušluoti lietuvių tautą nuo žemės, vėdo... Štai viduramžių lietuvis, saugomas miškų ir pelkių, yra ramus artojas, medžiotojas ir žvejys. Bet parūpsta priešams iš vakarų Lietuvos miškų lobiai. Klatingai prisidengę kryžiumi, nuo galvos iki kojų apsidengę geležimi, jie puola kraštą, panaudodami moderniausių amato meto karo techniką ir sutraukdami didžiules kariuomenes iš daugelio Europos kraštų. Lietuva dega. Vyrų žūva nelygioje kovoje. Moterys ir vaikai globiami ir gėbunami į vergiją. Atrodė, kad tauta žus. Bet ji nežuvo. Stipria dvusia degdamas, barzdotojis senasis lietuvis atlaikė. Atlaikė ir užmokėjo priešui už skriaudas ir vaikų ašaras...

Vėliau rusas, tas amžinasis nuo Lietuvos neatitraukis rusas, laiko kraštą tamsoje ir priepaudoje. O klatingasis pietų kaimynas, neįveikęs Lietuvos ginklų, bando įveikti klatingą. Savo tarlamąją kultūrą jis suvilioja inteligentijai. Tautos vadai, kurie turėjo vadovauti kovai dėl laisvės, pūva svetimosios kalbos ir svetimųjų papročių maišalynėje. O nuoširdusis lietuvis — baudžiavininkas, jis neturi kada gyventi, nes visą laiką vien tik sunkiai dirba. Jis neturi jokių teisių. Išsigimęs ponas gali jį parduoti ar išmainyti į šunį, arklį ar kokią daiktą. Atrodė, kad lietuvių tauta žus. Kitatačiau mokslininkai pradėjo skubiai rinkti lietuvių kultūros paminklus, užrašinėti kalbą, kad, tautai žuvus, bent liktų mokslui taip svarbi kultūrinė medžiaga, labai sena lietuvių kalba. Bet Lietuva nežuvo! Samanotose gryčiose išaugo naujoji tautos inteligentija — dvasios milžinai — kariai, kurių ant savo pečių išaušė tautų laisvė ir Nepriklausomybė.

1918-19 metais. Pasirašomas ir paskelbiamas Nepriklausomybės Aktas. Bet tai yra tik aktyvas. O Lietuva neturi nieko. Nei kariuomenės, nei ginklų, nei pinigų. Priešai, grobį užuodę, slenka iš visų pusių. Jie skelbia: "Litvonomai! Mamiakai! Ar matėi, buvę baudžiavininkai įkirus valstybę!" Bet ne vien pinigai ir ginklai valstybės piria ir išlaiko. Nepriklausomą Lietuvą įkūrė nuostabi stipri savanoriška lietuvių dvasia.

1940-50 metais. Lietuvis savioje tėvynėje ir vėl beteisėje padėtyje. Jis pakraunamas į gyvulinius vagonus, užkalamas ir siunčiamas nežinoma kryptimi į tolius. Bet taip galima pasiegti tik su kūnais. Kūnus galima nužudyti, išniekinti ir valkioti po miestelių aikštes. Bet lietuvių dvasia ir tose kančios sąlygose dar nepalaužta. Kai iš mirtinų vežamų vagono pasikypsta "Lietuva, tėvyne mūsų" arba "Marija, Marija", sudreba net sągybinio mongolo širdis. Ir jis pajunta, kad čia sklinda kažkas, kas yra aukščiau už durvų ir mirtį!

Taip! Daugelį kartų amžių bėgyje priešai iš rytų, pietų ir vakarų bandė visiems laikams pavergti mūsų šalį ir išnaikinti tautą. Bet visais atvejais tos jų pastangos atsimušė į nepalaužiamą lietuvių pasiryžimą laisvai gyventi. Taip buvo praėityje, taip bus ir dabar!

Lietuva yra nežstanti per amžius! Tai patikrina kieta ir ryžtinga lietuvių tautos dvasia, tai laiduoja mūsų tėviškės žemę gausiai aplaistę tautos kankinių kraujais.

A. Rinkūnas.

JAV Apsaugos Sekretoriaus pareiškimas

Washington, II. 3. — AP-UP. Vieną iš greičiausių kalbų, kokios vartojamos šaltojo karo metu, pasakė JAV Krašto Apsaugos Sekretorius Louis Johnson, kalbėdamas Virginia Universitete į 300 išleidžiamųjų diplomantų.

Atviriausi jo žodžiai buvo:

— Juozas Stalinas turi žinoti, kad, jeigu jis pradėtų karą 4-ąjį vakarą, JAV smogtumosios karinės jėgos būtų darbe 5-ąjį vakarą. Atsakymas būtų skubus ir teigtas.

Louis Johnson akcentavo, kad šiuo metu JAV karinės jėgos yra daug tvirtesnės, negu jos buvo 1945 m.

— Mūsų viską darome, kad pasaulyje išlaikyti taiką, tačiau yra viena valstybė, kuri siekia

karo. Dėl to tai mes turime laikyti pakankamas karines jėgas, kad, reikalingu esant, būtume pajėgūs sulaukyti agresorių ir užgesinti kuriamą pragarą, — tęsė Johnson.

Taiką mylinčių valstybių apsigynimo galia kasdien einanti į viršų ir greitai pasiekianti punktą, kuomet pasirošimai visokiausiems netikėtumams busį baigti.

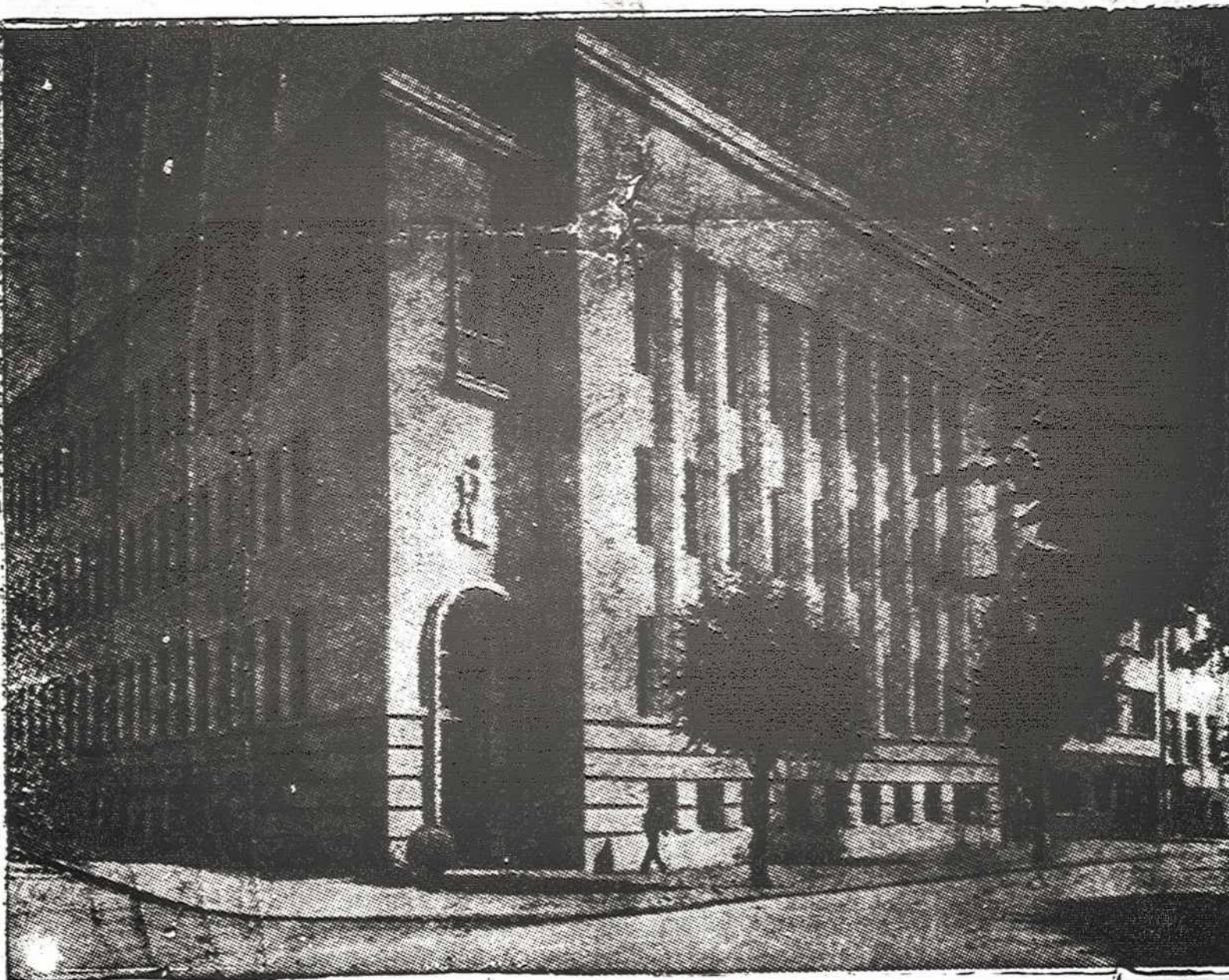
— Nors šiuo metu kaukose saulė šviečia ir tamsūs debesys dar neužslėpė mūsų galvų, tačiau galime mūsų kariūnų dalinai, kurių sudėtyje yra orinės jėgos, visuomet pasiruošę atsiverti ten, kur bus reikalinga. Pearl Harboro dienos mūsų armijos suformavimas dar nebūvo. Todėl pa-

našus momentas mūsų nebeturi ištykti...

Anot Johnsono žodžių, jis nešąs tikras, kad taikos padangė negalėtų būti sudrumsta ir labai greitai laiku, jei būtų žinoma, kad JAV nėra pasiruošusios karui.

— Nors mūsų armijų šiais metais planuojama sumažinti iki 100.000 vyrų, tačiau ir tu atveju bus gal dar daugiau vietų naujoms kovos lauke, negu tai būtų prieš sumažinimą. Didelė dauguma demobilizuotų karių bus įjungta į milžinišką ekonominio gerbūvio kėlimo mašiną.

Šitoks žygis esąs labai reikalingas, nes JAV norinčios sukurti moderniausių ir pajėgiausių karinę mašiną, kokia gali būti pasaulyje.

Prekybos ir Pramonės Rūmai Kaune

Pabaltijo Resp. įjungiamos į Rusiją

Sovietai paskelbė dekretą, kuris reiškia praktišką dabartinę Baltijos respublikų palaidojimą į Estijos, Latvijos ir Lietuvos prijungimą prie Rusijos. Visą pokario metų Stalinas žaidė Baltijos respublikų "savarankiškumą", tikėdamasis gauti didžiųjų valstybių pripažinimą. Kai Maskvos valdovai pamatė, kad jų pastangos yra bergždžios, Stalinas nuslėmė kaukę ir viešai pradėjo vykdyti savo siekimus.

1950 metų sausio 30 d. buvo pagraisinta, jog Lietuvos, Latvijos ir Estijos respublikose visiškai panaikinus nuo 1918 metų veikęs administracinis padalinimas ir toliau trijų Baltijos respublikų administracinis padalinimas įjungiamas į Rusijos administracinę sistemą.

Tai pranešdamas amerikiečių Vokietijoje leidžiamas laik-

raštis "Die Neue Zeitung" rašo, kad tai reiškia Baltijos respublikų prijungimą prie Rusijos. Laikraštis sako, kad ir iki šiol Baltijos respublikos jokio savarankiškumo neturėjo, tačiau dabar Baltijos kraštų valdžios organai bus tik Maskvos valdininkai, nes praktiškai Baltijos valstybės paverčiamos Rusijos dalimi.

Kaip praktiškai reikš "Administracinis Pertvarkymas"

Sovietai tuo tarpu šio "administracinio pertvarkymo" smulkių detalių dar nepaskelbė, bent jos per vieną dieną dar nepastebė Vakarų Vokietijos. Administracinis pertvarkymas pradeda galioti tuojau. Lietuvių sluoksniuose Vakarų Vokietijoje pareiškiamas, jog to galima buvo laukti, žinant sovietų tikruosius norus — išnaikinti lietuvių tautą. Manoma, kad

Lietuvoje bus padaryta radikalių pakeitimų. Dar sunku pasakyti ar toliau sovietams bus reikalingi J. Paleckis, M. Gedvila, Jonas Šimkus ir kiti Lietuvos duobkasiai ir kokiose pareigose jie galės būti palikti. Faktiškai Lietuvai valdžios pareigūnus skirs Maskva, neduodama prisižioti net vietiniams komunistams. Oficialia kalba Baltijos valstybių teritorijose bus įvesta rusų kalba. Lietuva, Latvija ir Estija vis mažiau bus vadinamos tikraisiais vardais, o bendras geografinis pavadinimas bus Rusijos šiaurės vakarų provincija, kaip buvo caro priešpados metu. Dabar prasidės neigiamas Lietuvos rusinimas. Į Lietuvą rusų vyks jau "legaliai", kaip į savo provinciją.

Naujos padėties atvaizdoje Sovietų pastangos išnaikinti Lietuvos žmones ir lietuvių pa-

vesti RuRijos aklimi viso pasaulio lietuviams uždeda naujas pareigas: visur ir visomis išgalėmis kovoti prieš Lietuvos pavergimą ir skelbti pasauliui Lietuvai daromas skriaudas. Viso pasaulio lietuvių atsakymas turi būti bekompromisinė kova prieš Lietuvos pavergimą ir pavergtį, pirmoje eilėje dar stipriau remiant Lietuvos laisvinimo veiksmus medžiaginiai ir lietuvišku pasiryžimu sunkioje kovoje prieš milžinišką priešą nepavargti. Juo labiau neturim pavargti tada, kai politinės kovos lauke prieš sovietinį milžiną pasiektas didelis politinis laimėjimas — Lietuvos egzistencialiniai organai priimti Europos Sąjungai, kurio priešakyje stovi patys didžiausi ir įtakingiausi Europos politikai ir kurių parama Lietuvos laisvinimo byloje yra ir dar labiau mūsų pusėje.

St. Devenis.

Savaitės apžvalga

JAV spauda dar tebemirga pastabomis dėl prezidento Trumano sprendimo pradėti gaminti vandenilines bombas, kurios būsimosios net 1000 kartų stipresnės už uranijaus atominės bombas. Visi žymieji politikai sprendimą vertina teigiamai, nes visi žino, kad, jei JAV ir negaminų, tai rusai vistiek jas vėliau ar anksčiau pasigamins. Rusai keturias dienas po Trumano sprendimo tylėjo. Bet galop Maskva prabilo skelbama, kad amerikoniškasis imperializmas rengiasi naujam karui. Jie nori įtikinti savo žmones, kad tas karas bus vieni juokai amerikiečiams, nes dabar jie pasigamins stipriausią ginklą — vandenilinę bombą. Jie nenugešdins pasaulio, sako Maskva, savo pasakomis apie vandenilio bombą, kaip nenugešdino anksčiau visomis istorijomis apie pirmąją atominę bombą. Toliau Maskva skelbia, kad Wall Streete agresorių politika vedanti ir neišvengiamą ir baisų naį karą, kurį amerikiečiai imperialistai ir siekia sukurstyti.

Maskvos radio tik paskutinėmis dienomis paskelbė ištraukas iš Višinskio kalbos, pasakytos Stalino gimtadienio proga. Višinskis akcentuoja Rusijos didžiulį progresą ir pranašauja, kad per 10 metų Sovietų Sąjunga pralenksianti ekonomiška ir JAV. Didžiausias Sovietų Sąjungos laimėjimas paskutiniuoju metu — tai nušluos atominės bombos vertės. Amerikos imperialistai nebegalį didžiulius jos monopolius ir esą priversti savo toną sušvelninti. Ar reagudamas į

šiuos Višinskio žodžius, ar iš viso nusprendęs, kad jau atėjo momentas tiesiai ir atvirai pasisakyti, JAV gynybos sekretorius Johnson pasakė, labai griežtą kalbą nukreiptą prieš rusus didžiojoje Virginijos universiteto auditorijoje (štur. atsk. krai).

Svarbu įvykiu reikia laikyti ir tai, kad galų gale aną savaitę Vašingtone visi Š. Atlanto pakio signalai pasirobė specialius karines paromas poktus dėl Vakarų Europos gynimo. Tuojau pradės plaukti į Europą per Atlantą JAV paroma ginklais ir kitomis karo medžiagomis 1 bilijono dol. vertės. Komunistai pasirobė trukdyti sklandyti ginklų pervežimą streikais ir sabotazo veiksmis. Bet jų kraštų vyriausybės ruošiasi pavartoti griežčiausias priemones, o blogiausia atveju pasinaudoti kariuomene, atleddiant darbininkus, jei jie pasiduotų komunistų įtakai.

Atsakydama į Čekoslovakijos vyriausybės eiles, kuri jau anksčiau ištrėmė da Kanados pašuntinības. Priešoje kamau-tatus Kanados vyriausybė perėitą savaitę davė įsakymą dviem Čekoslovakijos pašuntinības tamsuojams išsitraustyti iš Kanados. Sąryš su tuo buvęs savo laiku čekų pašuntinības Kanadoje šefas Nemes, kuris yra atsiskakęs savo krašto dėl komunistinio režimo ir paprašęs Kanados krašto globos, pareiškė, kad rusų ir jų satelitinų kraštų pašuntinības Kanadoje ir kituose kraštuose atliekančios špionožo darbus ir Kanados vyriausybė turinti tai įsidėmėti.

Mokslininkas šnipas

London, II. 3.—Scotland Yard paskelbė, jog D. Britanijoje areštuotas atomo tyrimų mokslininkas Karl Fuchs.

Areštuotasis mokslininkas yra gimęs Vokietijoje, 38 metų amžiaus. Jis turėjęs du vardus ir dvi pavardes. Pagal ankstyvuosius dokumentus vadindėsis Emil Julius Klaus Fuchs, tačiau Britanijoje gyvenęs ir dirbęs kaip Karl Fuchs.

Karl Fuchs kaltinamas išdavęs priešui svarbias atominų tyrimų paslaptis. Jo šnipinėjimo darbo pradžia siekianti net 1943 m. ir aktyviausias to juodo darbo laikotarpis buvęs iki 1945 m.

Sulaikytasis, kaip iš policijos teigimo matyti, yra "stambi žuvis". 2-rojo Pasaulinio Karo metu jam net du kartus teko lankytis Amerikoje, kur dirbo abiejose JAV-ųjų atominų tyrimų įmonėse: Alamos ir Oak Ridge. Dabartinio metu suimtas darbuosi Britų atomo laboratorijose, esančiose Harwell vietovėje, gaudamas į metus 5 tūkstančius dolerių algos.

neįjimo išsifravimo prisidėjusi ir JAV saugumo policija FBI.

Karl Fuchsui už jo padarytus nusikaltimus, pagal taip vadinamą Official Secrets Act, gresia sunkių darbų kalėjimas nuo 3 iki 14 metų. Sovietų Sąjungoje toks asmuo, žinoma, tučtuojau būtų pakartas.

Fuchsas šiuo metu yra laikomas Londono esančiam Bow St. kalėjime, iš kur greitai bus išsivedamas į Brixton tvirtovę. Vienas iš gerai informuotų oficialių asmenų atomo tyrimo srityje buvo paklaustas:

— Ar daug Dr. Fuchs galėjo žinoti apie atominės bombas?

— Jis žinojo viską, — buvo atsakymas.

Dr. Karl Fuchs taip aukštai buvęs vertinamas britų atomo tyrinėjimo sluoksniuose, kad jis paraleliai veikdavo netgi su Dr. J. Robert Oppenheimeru, kuris yra vadovu generalinėje atominės energijos komisijoje tarp Britų ir JAV.

Šis žmogus yra gimęs 1911 m. gruodžio 29 d. Russelheime, Vokietijoje. Į Angliją atvyko 1933 m. ir čia studijavo fiziką. 1941 m. baigė Britų universitetą ir gavo fizikos daktarą. Jis tėvas ir šiuo metu profesorius vienos valstybės universitete, esančiam anapus geležinės uždangos.

Teviškes žiburiai

THE LIGHTS OF HOMELAND
SAVAITRASTIS

Redaguoja Redakcinis kolektyvas

Redaktorius Dr. A. Šapoka

Laidžia Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija
Published by Lithuanian R.C. Cultural Society of Canada

Prenumerata Kanadoje \$3, JAV — \$3 amerikoniški, Australiaje, Pietu Amerikoje ir kitur — \$4 amerikoniški, pusei metų — Kanadoje \$2, visur kitur \$2,50. Atskiras nr. 10 ct.

941 Dundas St. W., Toronto, Ont. Canada. Tel. AD 4265

TAUTOS FONDAS

Mieči Lietuvių

Vasario 16-tąjį mūsų mintis pakelia į didžiųjų mūsų tautos laimėjimų dienas.

Vasario 16-tąjį drauge primename tapimą mūsų tautos dabartį ir mūsų didžiųjų pareigų prastumą, laisvę tautai ir iškovoti.

Vasario 16-tąjį, ypač šaukia mus, kurie palikome savąjį kraštą, kad pasitrukime į naujas pozicijas, kovojame, iki Lietuvos bus išlaisvinta.

Per pastaruosius 5 metus įtemptis jėgoms darėsi, ką galėjome, kad įvyktų nepa- kreiptų Lietuvos, reikalo į blo- gąjį pusę, kad Lietuvos būtų nuolat būty gyva. Nežiūrint, kiek Lietuvos būtų palanki tar- patinė padėtis, neturime už- miršti, kad tikrąjį Lietuvos lais- vimo kovojantys esame mes patys, ir kad mūsų pastangos turi ne mažėti, bet vis labiau įsitempti. Lėšos Lietuvos laisvi- nimo veiklai yra pirmutinė jos veiksmingumo sąlyga. Veiklai reikalingus piniginius išteklius galime ir privalome mes patys sudaryti. Vienas svarbiųjų įsi- pareigojimų, kenčiančiai ir žu- domai Tėvynei — tai mūsų pi- niginė parama Lietuvos laisvi- nimo kovai.

Gyvendami vargo ir nežinios dienas DP stovyklose, tremti- niais vistiek mokėjo atsakyti net būtiniausio ir pastoviai de- jo našlatis skatimą bendram mūsų reikalui. Tremtiniais ap- leidžiant Vokietiją Tautos Fon- das netenka žymios dalies ar- timų savo rėmėjui. Nežiūrint kraštutinio taupumo Tautos Fondo lėšos mažėja. Lietuvos laisvinimui vadovaujantieji or- ganai jau skaitosi su pavojumi, kad ištekliams mažėjant negalės pilnai savo uždavinių vykdyti ir darbi užsimoti taip, kaip rei- kalauja padėtis ir galimumai leidžia. Dėl to politinei veiklai piniginių išteklių patikrinimas

darosi neatidėliotinas. Tautos Fondo pajamos turi būti nuolat- inės, kaip nuolatinė yra pati laisvinimo kova.

Mes galime būti pastatyti prieš nenumatytus įvykius ir staigius sprendimus. Todėl Tautos Fondo būtina turėti kad ir kukli lėšų atsarga, kad kritišku momentu lėšų trūkumas nesu- kliudytų būtiniausių žygių. Mes turime būti pasirengę vi- siems eventualumams.

Artimiausiu laiku T. Fondui pastovios pajamų patikrinimo reikals Fin. Tarnybos bus pa- kartotinai iškeltas visiems pa- saulio lietuviams. Reikia eiti prie tremtinių jau išmėginto pa- siūvimo — viena ar kita for- ma — apsidėjimo Lietuvos va- dovimo reikalui.

Vasario 16-tosios metinės yra tradicinio Tautos Fondo aukų vakaro diena. Šiemet šis tradi- cioninis laisvinimo aukų vakas turi būti kiek galint energingiau praverstas, kad jaučiamai papil- dytų mažėjančius Tautos Fon- do išteklius.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvi- nimo Komiteto ir Vykdamosios Tarybos vardu mes kreipiamės į Jus, Brangūs Lietuvių. Pada- rkykite viską, kas yra Jūsų ga- lioje, kad šiu metų Vasario 16- tosios minėjimas kiek galint plačiau būtų panaudotas Tautos Fondui paremti. Nuo Vasario 16-tosios aukų vakas išda- vų daug pareis ir Lietuvos lais- vinimo artimiausių darbų pla- tesni ar siauresni galimūmai. Todėl šiam aukų vakui tinka- mai pravesti nuosirdžiai Jus prašome nepasigailėti nei trū- so nei širdies.

M. Krupavičius,

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvi- nimo Komiteto ir Vykdamosios Tarybos Pirmininkas.

Prof. J. Kaminskas,

Finansų Tarnybos ir Tautos Fondo Valdytojas a. i.

Instrukcija Tautos Fondo vajui tvarkyti

(Spausdiname instrukcijos da- lį, liečiančią Kanadą, ir bend- ruosius nurodymus. Red.)

Aukų rinkimo ir atsiskaitymo tvarką savo padaliniam nusta- to Kanados Lietuvių Taryba — KLT ir Kanados Lietuvių Są- junga — KLS. Surinktas aukas šių organizacijų centrai persiun- čia ALTui, 2334 So Oakley Ave. Chicago 8, Ill. USA, Tautos Fon- do 1950. 2. 16. vakaus sąskait- ton, ir painformuoja Tautos Fon-

dą apie vakaus eigą ir rezulta- tus.

Vakaus pradžia nustatomas 1950.2.12. terminas ir vakaus pa- baigai — 1950.2.26. terminas.

Visais vakaus ir apskritai Tautos Fondo reikalais raštus siųsti: Prof. J. Kaminskas (14b) Reutlingen Lederstr. 94 (Lit. Ro- tes Kreuz) Germany.

Prof. J. Kaminskas,

Finansų Tarnybos ir Tautos Fondo Valdytojas a. i.

Kanados ūkinis pajėgumas auga

Kanados Pramonės ir Darbo ministerio pavaduotojas J. E. Oberholzer savo kalboje, pasa- kytoje Albertos provincijos sos- tinėje Edmontone, pabrėžė, kad šios provincijos turtingumas ne- paprastai auga. Tai pareina nuo išplėtimo naujų naftos lau- kų šiaurinėje ir centrinėje pro- vincijos dalyje. Naftos ir jos produktų pramonė pritraukia naujų kapitalų net po keleto milijonų dolerių kiekvieną mė- nesį. Statyba per pastaruosius metus išaugo 50%, bendroji prekyba 20% ir jėgautinių pro- dukcija 15%. Kaip praneša "The Petroleum and Natural

Gas Conservation Board", šios šakos gamyba 1949 metais yra buvusi trigubai didesnė, negu 1947 metais.

Aukštutiniosios Kanados ka- syklų produkcija 1949 metais yra taip pat žymiai padidėjusi, ir šių metų kasyklų piniginis balansas yra labai geras.

Kaip praneša Newsprint As- sociation of Canada, 1949 me- tais išaugo ir laikraštinių popie- rių eksportas. 1949 metais eksportuota 4.828.447 tonos, o 1948 — 4.660.559 tonos. Dau- giausia popieriaus eksportuota į JAV ir D. Britaniją.

Vakariečių 7 nuodemes

Kiek šveicarų vyriausybė yra oportunistiška ir pataikaujanti sovietams, tiek jų spauda daž- nai pasako atviresnį ir drąses- nį žodį, nei bet kuri kita vakarų spauda. Žemiau duodame "Die Wochen-Zeitung" pasisakymą Rytų-Vakarų santykių reikalu.

Vieną kartą septynios politi- nės nuodėmės nusileido iš tam- saus debesio į žemę. Tuo metu iš Rytų pūtė stiprūs vėjai, kurie nunešė jas į Vakarus — į šia- pus ir anapus Didžiųjų Vande- nų — į derlingą dirvą. Jos pui- kiai prigijo, nustumdamos ma- žutį, trapų augalėlį, vadinamą taika. Dėl karčių šių septynių nuodėmių vaisių žmonija pra- dėjo nerimti...

Deja, tai nėra tik pasaka — šitos septynios politinės Vaka- rų nuodėmės...

TRUMPAREGYSTĖ buvo ir te- bėra viena pirmųjų nuodėmių. Ji keliavo pasilėpusi presiden- to Roosevelto lagaminuose į Jal- tą, dėl jos Balkanai buvo iš- duoti rusams. Ir ką atiduotų šiandieną Vakarų demokrati- jos, kad galėtų atitaisyti an- čiosius — viena ar kita for- ma — apsidėjimo Lietuvos va- dovimo reikalui.

Trumparegystė leido raudo- najam tvanui užlieti Suomiją ir Baltijos kraštus, o dabar ir Ki- niją, kuri septyneris metus at-

silaikė prieš Japoniją, bet kuri palinko nuo Sibiro vėjų. Trum- paregystė jau tapo aklumu, kai Vakarų Galybės susitardė karą, manydamos, kad aplink jas be- liko broliai ir draugai. O jei kas tame brolių elgesy joms pa- sirodė įtartina, jos užmerkia akis ir užsikemša ausis. Ir ši- taip Vakarų Didieji elgiasi jau nebe pirmą sykį: kai vienas as- muo — kažin kuo jis buvo var- du — savo tikslus rudo ant bal- du išklėjo "Mein Kampf" veika- le — Vakarai užmerkė. Jie užmerkė ir tada, kai raudonie- ji diktatoriai viešai pasisakė, kad jų tikslas — pasaulinė ko- munistų diktatūra. Turbūt visi anglai ir pranciūziški šių pa- sisakymų leidiniai yra išpar- duoti... Gal todėl Vakarai ir neatsimerkia... Kasdien vyks- ta faktai, kurie yra logingas tų pasisakymų ir tikslų tęsinys: vakar šalta amerikiečių, šiandieną kruvina provokacija, rytoj gali būti atentatas ir blokada. Ir pagrįstai stebimasi, kam žmo- gų duotos: matyti tiesą, kokia ji yra, ar matyti tik ružavę, ap- gaulingą "tiesą"?

PASITIKĖJIMAS — tai antroji politinė Vakarų nuodėmė. Ti- kėk savo artimui, bet netikėk politiniam partneriui, ypač, kai pasitikėjimo objektas nėra toks menkas — viso žemės rutulio valdžia. Pasitikėjimas (kuris toks būdingas vaikams ir kvai- liams) padarė ožį daržininku, o sovietų diktatūrą — taikos ir tei-

singumo saugotoją... Snobisti- nė inteligentija didžiavosi šan- ti Sovietų Sąjungos draugu; ra- daras ir atominė bomba nesun- kiai rado kelią Maskvon; pasi- tikėjimo atmosfera plevėno vir- šum konferencijų salių, su pa- sitikėjimu buvo priimami politi- niai pataikavimai, ir dar su di- desniu pasitikėjimu — politi- niai antausiai. O tuo tarpu lo- kys juokėsi savo oloj iš visų kvailių...

NERYZTUMAS — trečioji Va- karų nuodėmė, priverčiusi poli- tikus pasitraukti iš teritorijų, ku- rias demokratijų kariai apmo- kėjo savo krauju. Nuo nelemto atminimo Jaltos įvykių sovietai perėmė visą politinę iniciaty- vą. Vienintelė Vakarų priemo- nė tai rusų iniciatyvai atsverti — apsigynimo taktika, kad "iš- vengtų ko blogesnio". Bet poli- tika nėra sportas: tokiais meto- dais galima "garbingai" žūti, bet ne atgauti tai, kas praras- ta...

IŠTIZIMAS yra ketvirtoji Va- karų nuodėmė. Jei toks p. Mali- kas, SSSR delegatas Saugumo Taryboje, į ką įtūžęs apleidžia, trenkdamas duris, tik dėl to, kad buvo nubalsuota Rusija, ku- ri, grasinama sabotuosianti visus posėdžius, siekia vistiek "ant savo pastatyti" — visa tai neseniai nutiko tarp "taikingų" tautų — ir jei kiti tą viską pa- lydi tik savo sumišimu ir ne- jaukia tyla, tai yra daugiau ne-

gu aiškus pastarųjų ištizimas. O į juos laisvės trokštanti žmo- nija yra sudėjusi savo viltis! JTO dažnai pavirsta cirku, ku- riame SS vaidina piktą vyrą, kuriam vėl ir vėl leidžiama ro- dytis scenoje. Tolerancija, gar- bė... Bet visa tai neturi virsti juokingu farsu. Kas Vakarus į tai veda: žioplumas ar išži- mas? Atrodo, pastarasis.

NUMERIS 5. Šitai nuodėmė dar nesurastas vardas. Tačiau jai apibūdinti tinka vokiečių "Frankfurter Allgemeine Zei- tung" aprašytas faktas. Vieną priešprieš laikams Pflaiderer buvo pastatytas prieš spe- cialią įstaigą — Spruchkammer. Jam pateiktas kaltinimas: jis rėmęs jėgos režimą, nes 1937 m. pasiryžęs įstoti į partiją (na- cių). Ir Pflaiderer buvo nubaus- tas už tai 300 DM baudos. Už jėgos režimo rėmimą...

Namie Pflaidererio akis už- kliuvo už laikraščio. Britai pri- pažino raudonąją Kiniją. Pfla- derer nenustebo. Jis jau buvo atpratęs stebėtis. "Keistas pa- saulis" — tik pagalvojo jis. "Tie patys, kurie išleido įstaty- mą bausti už jėgos režimo pa- rėmimą, pagal kurį turiu sumo- kėti DM. 300.—, tie patys dabar 400 milijonų kinų įmetė raudo- najam slibinui į nasrus"...

NENUOSEKLUMU pavadin- kime šeštąją Vakarų nuodėmę. Tie, kurie karia vienus karo nu- sikaltėlius, tuo pačiu metu bi- čiuliuojasi su kitais, kurių ran- kos nemažiau kruvinos kaip pa- kartųjų. Organizuojamas anti- komunistinis frontas, bet ben- dradarbiaujama su komunisti-

nių diktatorių Tito ir lyg ug- nies bijomasi antikomunistinio tatoriaus Franco. Neleidžia vokiečiams kariuomenės, bet norima, kad vokiečiai orga- nizuotų kareivius. Kiekvieną dieną susiduriama su SS sate- lių taikos laužymo faktais, bet to nelaikoma kliūtimi su jais derėtis dėl taikos su "išvaduo- ta" Austrija, kuri savo ruožtu dėl paskutiniojo karo ne ma- žiau atsakinga, kaip nepriklaus- somoji Italija.

NEVIENINGUMAS yra sep- tintoji Vakarų politinė nuodė- mė. Neužtenka to, kad JTO ru- sų "NIET" paralyžuoja bet ku- rią Vakarų veiklą. Ir savo tar- pę Vakarų didiesiems vyksta ne geriau. Vokietijos politiką į priešingas puses tampo "lyde- ka, gulbė ir vėžys". Pranciūzai šūkaloja apie revanšą ir saug- gumą. Anglai vykdo demonta- žą, bijodami ūkinės konkuren- cijos. Amerikonai — atleisikit cinišką sprendimą — ieško rin- kos savam Coca-Colai. Nevie- ningesni Vakarai ir Rytų Azijos klausimais. Tai geriausiai įrodė Kinijos tragedija. Ar tad nuo- stabu, kad šioj maišaty sekmin- gai žingsniuoja tik Kremlius, vedąs plieninę, nuoseklų, į tiks- lą einančią (kartais net kvapą užgnaužiančiom priemonėm) politiką.

— o —
Kad ir kaip yra iškeruojusios šios Vakarų nuodėmės, vis dėl- to reikia tikėti, kad rusų tram- kos durys turės pažadinti ir tuos blogai girdinčius, kurių li- gšiol net rusų at bombos spro- gimas nebuvo pažadinęs iš miego... —ELI.

NKVD agentu veikla užsieny

"La Tribune de Geneve" spausdina buvusio NKVD ma- joro Petrovo atsiminimus. Jie apima laikotarpį nuo 1936 iki 1947 metų. Kaip Petrovas pasi- darė agentas, kaip Maskvoje jo aktyse buvo tardomi suimtieji, net jo paties profesoriai. Paba- liečiai ypač įdomūs tie jo pa- sipasakojimai, kurie liečia Bal- tijos valstybių okupavimą.

Sovietų pareigūnas užsieny

1939 m. gegužės vieną vaka- rą Petrovas, jau NKVD parei- gūnas, telefonu buvo iškviestas pas Dekamozovą, NKVD užsie- nių departamento šefą. Jo kabi- nete patikrino Petrovo pranciū- zų kalbos mokėjimą, rado jį už- tenkamą, ir tada Dekamozovas jam pareiškė:

— Signakt jūs išvykstate į Šveicariją. Pakelii kelias die- nas sustosite Berlyne. Sekcijos šefas duos jums instrukcijas, — ir Dekamozovas galva parodė į kitą pareigūną, apsirėngusį eu- ropiškai, o pats įsigilino į popie- rių ant savo stalo. Audiencia buvo baigta. "Toku būdu aš buvau perkeliamas į bendradar- bius NKVD užsienio departa- mento, galingiausios ir pavo- jingiausios teroristinės organi- zacijos, kokios tik yra kada bu- vusios. Po poros valandų trau- kinyje jau nešė mane į naują mano paskyrimo uždavinį". At- vykęs į Berlyną, Petrovas turėjo prisistatyti sovietų atstovybei Unter den Linden ir pasirašyti skaitę instrukciją apie sovieti- niams pareigūnams Berlyne el- giesi taisyklės. Vienas taisyk- lų nuostatas nurodė, kad kiek- vienas sovietinis pilietis, išei- damas iš atstovybės, turi re- gistruotis pas durininką, kada, kur, kokiu keltu ir ko išeina. Aiš- ku buvo, kad šis "durininkas" nėra užsienietį reikalaujantis komisa- riato, bet NKVD pareigūnas. Ki- tas taisyklių nuostatas "reko- mendavo", kad iš atstovybės vykstantieji į miestą, keliauti

grupėm nemažiau kaip po 3 as- menis. "Kad būtų išvengta viet- nės valdžios provokacijų", gru- pė turėjo turėti vadą, kuriam kiti grupės dalyviai turėjo pa- klusti. Praleidęs kelias dienas Berlyne, Petrovas patyrė, kad sovietinės kolonijos užsieny- se gyvena kaip kokiame slap- tame kalėjime: dieną visi dir- ba pasiuntinybėje ar prekybos atstovybėje. Po darbo pietūs bendroje valgykloje. Buvo "ne- rekomenduojama" eiti į resto- raną. Nepaklausęs rizikavo bū- t apkalintas "susidomėliuosi- mu" ir grąžintas į Rusiją. Vaka- re galima buvo pasivaikščioti po miestą grupėmis, budriai se- kant šefui ir saugojantis ne- reikšti savo jausmų. Geriausia buvo viską, ką svetur matai, kritikuoti ir baigti: "Ką čia rei- šia, palyginti su Maskva!". Bet ir vakare daugiausia buvo pra- leidžiama namie, miegamajame, klausantis iš Maskvos pra- nešimų apie penkmečio plano vykdymą ir stebint savo kai- myno kiekvieną žodį ir judėji- mą, nes pirmas pranešdamas apie tai pats išvengsi prane- šimo apie save...

Sovietų karo atche Berlyne gen. Purkajevs turėjo savo tar- nyboje jauną kapitoną. Kapito- nas buvo neseniai vedęs, bet žmonos į Berlyną atsigabenti jam neleido. Ilgėdamasis ka- pitonas laikėsi nuolatiai nuo kito tarnautojų. Kai su kitais iš- eidavo miestan, nepraleisdavo progos nupirkti dovaną ir pa- stiegti žmonai. Tą patį jo draugam nepatiko. Pastebėję kapitono savo kambaryje užsidariusį ge- riant. Kapitonas buvo suimtas, ir NKVD pradėjo aiškinti iš kur jis gavo gerimą. Kapitonas pa- aiškino, kad savo šefą jis lydė- jo audienčios ir, kol generolas buvo audienčioje, per tą pus- valandį jis užbėgęs į krautuve- ir nusipirkęs. Jis nepatikėjo. At- vykusiam Petrovui ir jo šefui kaip tik buvo pavestas užda- viny iširti, ar kapitonas geri-

mus patys nusipirkęs, ar jie buvo jam pristatyti fašistų. Susipaž- nę su tardymo daviniais, Pet- rovas ir jo šefas liepė atvesti suimtajį. Po minutės sargybinis pasirodė vienas, išsigandusiu veidu.

— Kaip? Pabėgo? — su- švokštė mano šefas. Nelaukda- mi atsakant, puolėme į gretimo pasiuntinybei pastato rūšį, ku- riame buvo kalėjimas. Tikrai, kapitonas buvo pasprukęs nuo sovietinės valdžios, kuri nepa- žįsta žmoniškumo. Jis buvo ant savo lovos pasikoreg. Paliktas ant stalo laiškas buvo taip pra- dėtas: "Atleisk man, brangioji Nina, bet aš nebeturiu daugiau jėgų. Jie mane čia..."

Sovietiniai agentai Tautų Sąjungoje

Kontrolės misija (Petrovas ir jo šefas), Berlyne gavę svei- mos valstybės vardu pasus, vy- ko į Ženevą. Čia jie turėjo pa- tikrinti, kaip veikia sovietiniai NKVD užsienio departamentu agentai, prikomandiruoti prie Tautų Sąjungos sekretoriato.

Agentų tinklai čia vadovavo kažkuris S. įsitvirtinęs dar nuo Jagodos ir Ježovo laikų. Jis ne- buvo painformuotas apie at- vykstančią kontrolę.

Mūsų atvykimo metu kele- tas mūsų agentų dirbo kaip tar- nautojai įvairiose kitų valstybių atstovybėse prie Tautų Sąjun- gos. Agentų tinkle buvo kai ku- rie geriausi šveicarų kairieji in- telektualai. Pagal siunčiamus Maskvai S. raportus, intelektu- alus patraukti buvo lengva, nes jų politinės pažiūros labai ai- gios. Ilustracijai nurodysiu NK VD agento G. vadovaujamą tinklą, kurio veiklą turėjau pro- gą patikrinti. G. buvo pareigū- nas ne tik Tautų Sąjungos se- kretoariato, bet ir NKVD. Jis tu- rėjo tuziną slapųjų agentų ir du dar ypatinguosius. Slaptieji agentai visi buvo vietinės kom- partijos nariai, du iš jų intelek- tualai, neapmokami. Jų pasitar-

navimas buvo laikomas būtinu uždaviniu, kurį jie jaučia parti- jos atžvilgiu. Kiti buvo apmoka- mi po 10-15 fr. už kiekvieną at- liktą uždavinį. Kai kuriem, žy- miem buvo skiriamos dovanos. Vienas pranciūzas, pareigūnas institucijos prie Tautų Sąjungos, gavo automobilį už tai, kad mums perdavė fotokopijas svar- bių susirašinėjimų su britų dar- bio partijos egzektivyvu. Prane- šėjai iš Pietų Amerikos buvo at- lyginami brangiaisais akmeni- mis. G. tinklas apėmė tik Tau- tų Sąjungos sekretoriato dalį. Kitose sekretoriato sekcijose bu- vo kitų NKVD rezidentų vado- vaujami tinklai. Vienas iš jų, kuriame dirbo veikliausieji, bu- vo personaliniame skyriuje. Jo dėka mes gavdavome nuora- sus visų raštų, adresuotų Tau- tų Sąjungos sekretoriato žmo- nėms. Tai buvo brangi parama NKVD, kuri tuo būdu galėjo sau verbuoti naujų bendradarbių...

Mes pradėjome kontroluoti rendez-vous vietas, kuriose mū- sų rezidentai susitinka su agen- tais. Nuvykau į namus Alpių gatvėje prie pašto. Man daly- vaujant taisyklingais laiko tar- pais agentai lankėsi, įteikinėjo savo pranešimus raštu ir pasa- kojo, ką jie svarbesnio yra nu- girdę ar matę. Matydamos juos sočiai atrodančius, gerai apsi- taisčiusius, nusiskutčiusius, parf- umuotus, aš prisiminiau nelai- mingus rusus, NKVD terorizu- jamus ir verčiamus šnipinėti draugus ir tėvus. Nors jų reika- laimai kluks, bet jiems trūks- ta drabužių, nepakankamas maistas. Jie ėmė išdavinėti, bet ne už pinigus. Nereikia už- miršti, iš tikrųjų, kad daugumas eilinių NKVD agentų negauna jokio atlyginimo. Jie yra savo silpnumo aukos: neturėjo drą- sos į pasiūlymą "bendradarbiau- ti" pasakyti NE, nes žino į ko- kią padėtį taip atsakydami sa- ve pastatyti. Nors pasitaiko ir tokių, kurie atsisako. Bet kas- stumia vakarų žmogų bendra-

darbiauti su svetimos valstybės saugumu? Negi tikrai susiza- vijimas "vieninteliu pasaulyje socialistiniu kraštu"? O gal Marksas tikrai turėjo pagrindo tarti, kad kapitalistiniame pa- saulyje visa ko pagrindas yra pinigas?

O ko nebuvo tarp NKVD ben- dradarbių! Gerą sumą gavo vieno Londono didžiulio dien- raščio Ženevos korespondentas, pristatęs aprašymą savo šefo pasikalbėjimo su D. Britanijos atstovu prie Tautų Sąjungos. Po kelių dienų į Maskvą keliavo pranešimas, kaip britai laikysis konferencijoje Maskvoje.

Rezidentas Ch. turėjo savo ži- nioje agentus, kurie sekė sovie- tinius piliečius, gyvenančius Že- nevoje. Petrovas patyrė, kad čia buvo sekamas vienas už- sienietį reikalų komisariato val- dininkas, kuris čia jau seniai gyveno ir turėjo "draugę". Jis buvo ėmęs visų atsargumo priemonių, kad tuos savo san- tykius nuslėptų, bet agentai su- sekė jo susitikinėti vietas. Tokiais atvejais pareigūnas at- šaukiamas ir jo laukia bausmė. Tačiau šiuo atveju šefas S. įsa- kė pasekti ir "draugę". Ją pa- sekus buvo patirta, kad ji susi- tikinėja su jaunu šveicarų, sa- vo jaunų dienų draugu. Žaidi- mas buvo lengvas. "Draugė" buvo prigrasinta, kad, jei ji at- sisako pranešinėti, ką jiedu su sovietiniu pareigūnu susitinka- mi kalba, būsimasis paskelbs- tos visos jos paslaptys. Mer- gina sutiko. Tačiau NKVD susi- laukė staigmenos: sovietinis pareigūnas atsisakė grįžti į Ru- siją. Šveicarletė apstatė NK VD!

Sovietų susidomėjimas Baltijos kraštais

Vieną vakarą Petrovo šefas nusigabeno į "Trylikos mė- džių" restoraną. Prie stalo jau rado vyriškį ir moterį. Petrovas juodu atpažino: moteris jauna, (Nukelta į 3 psl.)

... badas, teroras, vergija

Štai išista eilė klausimų apie bolševizmo komunizmo tikrąjį veidą. Visi šie klausimai kyla iš komunizmo pasireiškimo kasdieniniame gyvenime, — iš ten, kam komunizmas pilnai įsiviešpatavo.

1. Sakyt, kodėl milijonai žmonių yra pabėgę ir tebebėga iš komunizmo Rusijos ir iš jos pavergtu kraštu, tuo tarpu į rusišką rojų žmonės nebėga ne tik milijonais, bet ne tūkstančiais, nebent koks nusikaltėlis komunistėlis sprunka į ten, nuo savo krašto įstatymu, norėdamas pasislėpti.

Jei čia, kapitalistinėje Amerikoje ar Kanadoje yra blogiau negu Rusijoje ir jos valdomuose kraštuose, tai kodėl Kanados komunistai (tarp jų ir lietuviai komunistai) nevyksta į Rusiją? Ir kodėl vienas kitas komunistas, valdžios dėl krašto išdavimo į Rusiją išsiunčiamas, nenori į ten vykti: bando protestuoti ir visa gerklė dėl to šaukia? Juk įprastai niekas nesipriešina, jei jis perkeliamas į geresnį gyvenimą; toks tik džiaugiasi ir to laukia.

2. Kodėl Rusija, turėdama milijonius ir labai turtingus žemės plotus, visko stokoja ir iš JAV elgetauja įvairiu paskolu? Kodėl gi JAV ar Kanada iš Rusijos nieko neprašo? Kas: Rusija ar JAV bei Kanada išsiunčia žmonėms milijonus maisto ir rūbų siuntinių? Kodėl kur tik įsiviešpatuoja komunizmas, ten tuoju ir badas atskubą? Kodėl komunistinės Rusijos liaudis labiausiai nudrįsusi? Tai mato ir žino visi, kurie susitinka su jais pačioje Rusijoje. O kodėl aukštieji bolševiku komisarai tuo tarpu gyvena didžioji prabangoj, lygiai taip, kaip aukštieji caro valdininkai anuomet gyveno? Juk pirmiausia jie turėtų rūpintis eiliniams darbininkais ir eiliniams žmonėms, o ne savimi. Kodėl jie to nedaro?

3. Jei Rusijoje ir jos pagrobtuose kraštuose yra religinė laisvė, tai kodėl ten neleidžiama spausdinti jokių religinių knygų ir religinių laikraščių? Kodėl neleidžiama statyti naujų bažnyčių, o daugelis esamų paverčiamos "salėmis, sandėliais, kino teatrais"? Pasakykite, kur nurodyti jū, komunistai, ar bent viena bažnyčia yra pastatyta Rusijoje nuo komunizmo įsigalėjimo? O žmonių juk padaugėjo!

Kodėl tik Rusijoje ir jos pa-

grobtuose kraštuose yra tiek baisiai daug teismų kunigams ir vyskupams? Kodėl jie iki tol buvo geriausi savo krašto piliečiai, o komunistams įsigalėjus krašte jie per trumpiausią laiką sodinami į teismo suolą? Kodėl?

4. Jei Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose yra sąžinės laisvė, ir iš viso bent kokia tikra laisvė, tai kodėl ten griežčiau griežčiausiai uždrausta rašyti ir kalbėti kitaip, negu valdžia leidžia ir įsako? Kodėl ten (kaip ir visose diktatūrose) nė vienu žodžiu negalima kritikuoti komunizmo ir valdžios darbų? Kodėl tai pabandęs tuoju sunaikinamas? Kodėl Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose komunistai (tarp jų ir lietuviai komunistai) nevyksta į Rusiją? Ir kodėl vienas kitas komunistas, valdžios dėl krašto išdavimo į Rusiją išsiunčiamas, nenori į ten vykti: bando protestuoti ir visa gerklė dėl to šaukia? Juk įprastai niekas nesipriešina, jei jis perkeliamas į geresnį gyvenimą; toks tik džiaugiasi ir to laukia.

Kodėl bolševikai komunistai pavergtuose kraštuose areštuojami, kankina ir naikina nekaltas gimines tu, kurie, komunistų akimis žiūrint, jiems nusikalto (pvz., už sūnaus "kalbę" jie sunaikina tėvus, brolius, seseris ir net tolimesnius gimines)? Kur kitur pasaulyje taip yra?

Ką padaro valdžią pasigrobę komunistai su tais, kurie prieš juos pasisako? Jie tokius tuoju areštuojai, išveža, sušaudo ar pakaria. O kodėl Amerikos, Kanados ar Anglijos valdžia neįstremia iš savo krašto visu komunistu arba ju neįskaria? Juk komunistai dirba prieš šiu kraštų valdžią! Ką panašiu atveju daro rusiški komunistai? Taigi, kur tikroji laisvė? Amerikoje, Kanadoje, Anglijoje ar Rusijoje? Kodėl neleidžiama iš Rusijos ir iš jos pagrobtu kraštų norintiems laisvai išvažiuoti į kitus kraštus? Kodėl taip baisiai saugomos tu kraštų sienos? Kokiam kitame krašte yra taip? Jei ten taip gera ir toks puikus gyvenimas ir tokia jau didelė laisvė, tai, sveikai galvojant, reiktu kuo laisviausiai norintiems savuosius išleisti ir kitus, svetimuosius, įsileisti!

5. Kodėl Rusijoje ir jos pavergtuose kraštuose baisiausia prievarta įsakoma garbinti komunistinius vadus? Kur kitur pasaulyje yra panašiai? (Tik prie Hitlerio buvo visai tas pats!) Amerikoje ar Kanadoje, pavyzdžiui, niekas neverčia piliečių kiekviename žingsnyje garbinti valdžios vyrus; ju atvažiai taip pat retai kur tematyti. Gi Stalino ir kitu raudonu-

ju viešpačiu atvažiai ju viešpataujamuose kraštuose kiekviename žingsnyje griežčiausiai įsakymu kabinėjami, ir žmonės turi juos kaip Dievą garbinti.

6. Kodėl rusikai iš pavergtu kraštų, ypač iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos, milijonus žmonių išveža į Rusiją sunaikinimui? Jei šie kraštai yra savarankiški ir laisvi (taip meluoja komunistai pasauliui ir pusgalvijai tik!), tai kaip ir kodėl rusai iš jų milijonus žmonių išvežti?

Kodėl Lietuvoj ir kituose pavergtuose kraštuose, jei jie laisvi, tiek daug rusu valdininku ir

kodėl jie ten laisviausiai šeiminkauja? Kodėl Lietuvoj ir kituose jos pagrobtuose kraštuose įvestas priverstinis rusų kalbos mokymas visose mokyklose, net nuo pradžios pirmojo skyriaus?

Jei Kanados lietuviai komunistai (ir iš viso komunistai įvairiuose kraštuose) nepriklauso nuo Maskvos, tai kodėl jie spaudžio lygiai taip rašo ir tarpusavyje lygiai taip kalba, kaip Rusijoje bolševikai?

Kodėl komunistai vien Stalino ir į jį panašius tegiria, o tuo tarpu apie žymiuosius nekomu-

nistus vadus nė vienu geru žodeliu neatsiliepia?

Argi ne išdavikai savųjų kraštų yra visi komunistai, jie stengiasi savo kraštus prijungti prie Rusijos. Kodėl tad Kanados komunistai pyksta jei jiems taikomas Kanados išdaviku vardas? Juk dirbantieji savo krašto gerovei nepyksta, jei juos patrijotais vadina? Tai kaip gi, pagaliau, vadinti tuos, kurie dirba savo krašto laisvės pražūčiai?!

Taigi, pagalvokite ir atsakykite į šiuos klausimus! **Alfa.**

Šventųjų Metų atidarymas

Popežius Pijus XII per šventą šias duris iškilmingai įžengia į Šv. Petro ir Povilo baziliką.

Naujasis Gar Woodo laivas

Šiu dienu laivų statyboje dėdama daug pastangų laivų siūbavimams ir bangu pasipriešinimo energijos nuotoliams suvažinti. Čia paminėsime įdomu šiu klausimu sprendimą, kurį pasiūlė buvęs garsus motorvalčių lenktyniuotojas amerikietis Gar Wood.

Laivo statybiškumui padidinti jis pasiūlė iki šiol naudojamą laivo liemens formą perdalinti išilgai pusiau, sukeisti abi puses vietomis — kairę pervest dešinėn, o dešinę kairėn — ir sujungti abi tas, vandenį skrodžiamčias, dalis aukštai virš vandens iškelto tilto, paliekant didoką tarpą tarp jų. Tokiu būdu gaunasi dvilieninis laivas su venturi formos kanalu viduryje. Venturi vadinamas švelniai siaurėjantis, vėliau vėl plėtojantis kanalas. Laivo išoriniai šonai pradžioje buvo naudoti visai plokštūs, ir laivas buvo vienodo pločio per visą savo ilgį. Tačiau tokia tiesi išorinių sienų forma pasirodė palaikanti per daug pastovią laivo kryptį, ir laivas sunkiai vairuojamas. Todėl Woodas vėliau pridavė tinkamą formą ir šoninių plokščių užpakalinei daliai, jos nulenkdamos į vidurį puse. Dabar laivas gavosi kiek siauresnis užpakalyje, o visur kitur vienodo pločio. Šita šonu forma ir yra esminė jo išradimo dalis. Tokios formos pagalba jis galėjo apsukti laivą radiusu 4 kart didesniu už laivo ilgį. Visa tai jis įrodė modeliais. Kadangi

modeliai davė rimto pagrindo laukti, kad toks laivas bus labai stabilus, 1944 metais JAV arto pajėgų įstaigos pavedė Woodui pastatyti tokį tunelinį laivą, kuris buvo numatytas panaudoti kaip, radio bangomis vairuojamas, judamos taikinos, vaizduojantis lėktuvnešį. Laivas buvo pastatytas tais pat metais ir pavadintas TA-1, bet armijos planai pasikeitė ir jis nebuvo nė karto bombarduotas. Po karo jis buvo paroduotas Woodui atgal, kaip "palaipinė mažiems laivams". Čia turima galvoj jo forma. Lai-vūškčiai gali lengvai plaukti jo kanale. Dabar Woodas pakeitė gazolino variklius dizeliniais, įrengė kabinas ir pavertė laivą jachta. Šį kartą jį nuleido į vandenį jau nebe kaip TA-1, bet kaip "Venturi". Jo ilgis 188 pėdos, plotis 40 pėdų, jungiantis abu korpusus tiltas 22 pėdos virš vandens. Keturi dizeliniai varikliai bendro pajėgumo apie 120.000 AJ suka du 4,5 pėdos diametro kintamo žingsnio propelerius. Bendras laivo svoris tik 128 tonos. Kainavo \$600.000. Pirmą kartą su juo atlikti vieši bandymai buvo padaryti per eitu metu rugpjūčio mėn. Pastvirtino, kad abi aerodinaminės formos korpuso dalys skiria vandenį labai puikiai, sukeliamos tik mažytės bangės, tuo įgalindamos sumažinti mašinu pajėgumą.

Įprastiniai laivai "lipa" per bangas, kilnodamiesi aukštyn ir žemyn. Venturi gi lengvai "piauna" bangas ir eina lygiai prie didelių greičių. Woodas tikisi, kad vėjas, kuris švilps pro venturi tunelį, ypač prie didelio laivo greičio, patarnaus kaip amortizatorius ir dar daugiau sušvelnins laivo siūbavimą aukštyn ir žemyn. Bandymu metu jūroje, nepanaudojus net pilno mašinu pajėgumo, Venturi išvystė 26 mazgų, — virš 48 km per val. — greitį.

Po šiu sėkmingu ir džiuginančiu rezultatu šis 68 m. amžius išradėjas svajoja statydintis pagal savo projektą milijonišką tunelinį laivą 900 pėdų ilgio. Du korpusai būtų sujungti tilto, virš kurio įrengtos patalpos mažiausiai 4.000 keleivių. Keturių garo turbinų bendro pajėgumo 120.000 AJ išvystytų 35-36 mazgų — 64,9 — 66,7 km. per val. — greitį.

Palyginimui prisiminkime, kad garsioji 80.000 tonų Queen Mary, imanti apie 2.000 keleivių išvyso maksimalinį 32 mazgų — 59,3 km. per val. — greitį, naudodama 200.000 AJ galinumą.

Nekrypaujantis, nešokinėjantis, ramus tunelinis laivas būtų netik ekonomiškas, kuro sunaudojimo atžvilgiu, bet mielas ir patogus ypač tiems kurie ilgai prisimena pergyventus "malonumus", patirtus okeanuose, bekeliaujant per žemes rutulį iš vieno žemyno į kitą.

Lietuva JAV enciklopedijoje

Amerikoje pakeitęs plunksną į kastuvą, iš pirmųjų taupmenų užsakiau 7 tomu veikalą labai pretenzinga antrašte: Modern American Encyclopedia. 1948 m. New Yorko laida.

Ją pradėjęs vartyti panorau mesti į sąslavyną. Vietoje žemėlapių kažkuris raizginys, prikašiotas vietovardžiu. Ir pavenslu ten apsidū. Bet ten kažkurios tamsios dėmės. Turinys netikslus. Vėliau ta pati bendrovė "Instructive Books", Inc. pristatė globusą, kurio parabolės ties pusiauju nesulenka. Taigi ten turi būti milžiniška bedugnė. Tu bedugnium yra ir informaciniuose iškrypiuose begaudant dolerius.

Labiausia mane sukrėtė kai atsiverčiau 1323 pusl. ir skaitau: "The Lithuanians Soviet Republic officially entered the Soviet Union on Aug. 3. 1940... In 1940 a newly elected parliament voted to rejoin the Soviet Union". Keista, kad taip rašoma krašte, kur sovietiniai apasčiai jau sodinami už groto.

Gal Modern American Encyclopedia pateisintina, kad ji išėjo 1948. Šiame krašte augelio svokiu teisingumas priklauso nuo laiko reliatyvumo.

Kai milijonai kovojo, 1941 m. paskelbiamas Atlantic Charter. Kur šiandien užtiksite spaudoje ar radio programoje pasmerkimą užgrobiančiam svetimas teritorijas ar pakartotai žinomas keturias laisves? Kur tautu ar asmenu politinis, tikybinis apsisprendimas? Kodėl naiviai tikėjusias mažas tautas nūdien leidžia sovietams negailestingai naikinti? Kam tas genocido pasmerkimas? Daiktai pradeda atstovauti pradus ir net išreikšti idėjas. Atrodo, kad kaipurie daiktai apsprendė kaipurios rašėvas netiesą skelbti apie Lietuvą net Encyclopedia Britannica skiltyse.

Tenka nusistebėti E. Britanica ne todėl, kad ji turi šūkį: crescat scientia, bet kad jos leidėjas Chicagos universitetas. 14 tome, 213 pusl. rašo F. D. S.: "Lithuania a Baltic Republic of the Soviet Unions and, for 22 years following the war of 1914-19 an independent state".

Juo toliau į mišką, tuo daugiau medžių: "On July 14, after occupation had been quelled by protective arrests, the people voted for inclusions in soviet unions: on Aug. 3. Lithuania was admitted formally as the Soviet republic".

NKVD agentų veikla užsieny

(Atkelta iš 2 psl.)

elegantiška, buvo NKVD bendradarbi, kuri kaip kambarinė Maskvoje buvo pristatyta kitados vienam svečiui prancūzų rašytojui, o vyras — Semionovas, buvęs Maskvoje, Varsono virošio gatvės NKVD budelis, garaže šaudęs pasmerktuosius. Dabar jis buvo gavęs draugų su gražuole Galia uždavinį sudarinėti bolševizmo priešų sąrašus Ženevoje, sąrašus "E. A. S." (Elementas Anti Sovietinis). Atitinkamam asmeniui užvedama byla. Byloje buvo vardas, pavardė, adresas, jei galima fotografija, žinios apie profesiją, šeimą, ir atžymėjimas, į kurį antisovietinio elemento grupę tas asmuo priskiriamas: P. R. (opozicija partijos viduje), C. H. (šnipas), T. Z. (lanko bažnyčią), S. I. (palaiko ryšius su užsieniečiais), R. A. D. (užsienio radio mėgėjas) ir kt. Petrovas sakosi, kad Semionovo ir Galios tvarkomą antisovietinio elemento medžiagą patikrinę, jie radę didelių klaidų. Viena pagrindinių klaidų buvo tas, kad daug pririnkta medžiagos apie Pietų Amerikos atsto-

Kokie buvo rinkimai autorius nesako. Neprisimena taip pat, kai tauta balsavo, ji neturėjo nuovokos, kad tas balsavimas bus panaudotas Lietuvai jungti į Sovietų Sąjungą.

Autorius toliau skelbia. "President Smetona fled and some 12.000 Jews and war refugees set out for New Guinea via Japan".

Iš kur jis ištraukė duomenis apie 12.000 žydų, bėgusių į Naująją Gvinėją per Japoniją? Šis pavyzdys yra geriausias įrodymas apie nuovoką to rašėvos, nors ir rimto vardo enciklopedijoje.

Baigdamas, jis nurodo teisingą faktą, kad tūkstantčiai buvo ištremti į rytus sovietams įsivyravus.

Kas gi per vienas tas F. D. S.? Tai Franklin D. Scott, Northwestern universiteto istorijos profesorius. Jis sugebėjo gauti teisingų duomenų apie Lietuvą, matyt iš lietuviškų šaltinių. Iš kur jam atėjo į galvą falsifikuoti istoriją ir patarnauti netiesai?

Bet nevisi eina šuntakiais: "The Encyclopedia Americana", bene didžiausia JAV, kad ir žymiai trumpesnėje studijoje apie Lietuvą, patiekia objektyvius duomenis, nors šleista žymiai anksčiau — 1946 m., kai JAV buvo pagauta sovietiško kvaitulio.

"The New International Year Book Compendium", 1948 m., 317 pusl. paminia priverstiną jungimą ir pastebi, kad JAV ir D. Britanija jo nepripažįsta. Amerikiečiai tikrai turėtų daug ko pasimokyti apie rašymą enciklopedijom iš "Lehwezer Lexikon", kuriame giliai ir objektyviai atpasakota Lietuvos istorija ir apšiai patiekta duomenų apie jos kultūrinį gyvenimą.

Encyclopedia Britannica nėra eilinis leidinys. Man nepavyko patikrinti, kas buvo rašyta užpėmykščioje laidoje. Jei 1949 m. laidoje yra kartojami duomenys iš ankstyvesniųjų, galima būtų tvirtinti, kad Lietuvą atstovaujantys veiksniai būtų galėję kitaip paveikti. Dabar, kai antisovietinės nuotikos vis labiau bręsta, tai nebūtu labai sunku.

Mes dažnai galvą mušame į sieną, o neretai pamirštame praviras duris, kurių esamą apšiai. Prie jų priskaitytina ir enciklopedinė informacija.

Gediminas Galva.

KLS Centro Valdyba

KL Bendruomenės reikalai

1. KLS-gos C. Valdyba kaip iki šiol taip ir ateityje visu nuširdumu remia ir remia KLB organizuoti Lai. Komiteto veiklą, nes šio komiteto einamas kelias spręsti visus klausimus bendru susitarimu yra tikrai teisingas ir visiems priimtinas. Su malonumu tenka konstatuoti, kad šio Komiteto veikla ypač pastarųjų metų yra labai pagyvejusi, galutinai priimant reikalingą statutą ir instrukcijas.

2. Komiteto darbui nusitęsęs, kai kurie skyriai yra ėmęsi iniciatyvos atlikti kai kuriuos paruošiamuosius darbus vietose. C. V-ba šioje skyriu iniciatyvoje nemato nieko blogo, nes didesnėse kolonijose paruošiamųjų darbu yra labai daug. Dalį tu darbu tikrai galima atlikti jau dabar, o tuos darbus betvarkant, — ateis ir statutas

Taigi kiekvieno tuo reikalu Sąjunga daromi priekaištai bei pasireiškęs nervinimas neturi jokio pagrindo. Provincijos iniciatyvą reiktu tik sveikinti.

3. Kanados Liet. Bendruome-

nės kūrimo darbe yra iškilęs naujas reiškinys — atskiras Kanados Liet. Moterų Bendruomenės organizavimas. Tokia atskira Moterų Bendruomenė nėra numatyta nei VLIKo pakelbtame Pasaulio Liet. Bendruomenės Statute nei visu susitarimu jau priimtame PLB Kanados krašto statute. KLS-gos C. Valdyba tokiame atskiro Moterų Bendruomenės kūrimui nepritaria. Kanadoje reikia įkurti vieną visai lietuvių Bendruomenę. Tokiai Bendruomenei įsistėjus, gal būtų, moterys galėtų turėti savo sekciją.

KL Sąjungos C. Valdyba.

Ispėjimas dėl ryšių su Lietuva

Viename laiške iš Lietuvos rašoma: "Nepykite, kad greit neparašysiu. Geriausiai atmin-kime vieni kitus savo malonose. Pasimelskite už mus, tai bus geresnis apsilankymas, negu kad laiškas".

—ELI.

Iš lietuviškojo pasaulio

IA VALSTYBES

ALT V. KOMITETAS WASHINGTONE

Sausio 29 d. ALT Vykdamos Komitetas — pp. Šimutis, Grigaitis, Vaidyla — lankėsi Valstybės Departamente, kur atskino žodžiu ir įteiktas raštas reikalą padaryti žygių, kad būtų sulauktytas lietuvių tautos atpažinimas, kad Lietuvos klausimas tinkleliu proga būtų iškeltas tarptautiniame forume, kad nebūtų postrašoma Europoje jokių sutarčių be užtikrinimo Lietuvai laisvės ir nepriklausomybės.

Sausio 30 d. ALT Vykd. Komitetas aplankė senato ir atsistatymo rūmų atitinkamas komisijas, kur padarė žygių dėl Genocido konvencijos ratifikavimo paskubėjimo ir lietuviškos programos "Voice of America" klausimu.

Philadelphia

Pasirūšius žiemos šalčiams, reumatizmas paguldė į ligos patalą vietos lietuviams gerai pažįstamą tautietį ir žymią veikėją, Julę Karaliūtę — Poškie. Tai sena Philadelphia gyventojė ir viena iš pirmųjų lietuvių šalyje. Ji buvo Katalikiškojo Susivienijimo Centro valdybos narė, ji rašė į laikraščius ne tik korespondencijas, bet ir gražius apsakymėlius bei

teatrinio pobūdžio kūrinius, gražiai darbavosi labdarystės srityje, priklausydama Sv. Vincento a. Paulio d. jai. Be to, dar būdama netekėjusi, kartu su kitais, o vėliau ir su savo buv. vyru a. Juozu Poška, be jokio atlyginimo lietuviškai mokė tautiečių vaikučius. Pamoškos vykdavo a. Juozo Kaulačio įkurtoje mokykloje. Tai buvo pirmoji mokykla ne tik Philadelphia, bet ir visoje Amerikoje.

Mirė prel. Krušas

Prelatas M. L. Krušas, Chicago šv. Jono parapijos klebonas, tose pareigose išbuvo beveik 32 metus, sulaukęs jau 71 metų amžiaus, sausio 31 d. mirė Californijoje. Laidoti vasario 3 d. parvežtas į Chicago.

Prigėrė gelbėdamas

20 metų tremtinys Robertas Mandeikis čiudodamas ant ežero Waldo Lake (Brochton) pastebėjo įlūžusį ir skęstamį 9 m. vaiką. Puolęs jį gelbėti pats prigėrė. Jis buvo geras plaukikas, bet, matyt, buvo paraližuotas. 1946 m. Vokietijoje jam pasisekė laimingai išgelbėti amerikietį karį, skendusį Reino upėje prie Wiesbadeno.

DIDŽ. BRITANJA

Pagerbė min. Balutį

Pr. m. gruodžio 29 d., Lietuvos pasiuntinys ir įgaliotas mi-

nisteris D. Britanijai Bronius K. Balutis sulaukė 70 metų amž. Garbingo Nepriklausomos Lietuvos delegato sukaikį gražiai paminėjo visa D. Britanijos lietuviškoji visuomenė.

Sausio 1 d. Ministerio sukaikties minėjimas įvyko Manchesteryje. Minėjimą atidarė BLS Apygardos valdybos narys ir Lowtono skyriaus pirm. P. Klezas. Be jo dar kalbėjo kun. J. Steponaitis. Jubiluiui pasiūstas nuoširdus sveikinimas.

Sausio 14 d. didelio masto minėjimas įvyko Londone, Westminster Cathedral Hall patalpose. Jį ruošė specialus komitetas. Buvo paskaita, sveikinimai ir puikiai paruošta meninė dalis.

AUSTRIJA

Lietuviai Austrijoje

Visoje Austrijoje šiuo metu yra 364 lietuviai: stovyklose 167 ir privačiai gyvenančių — 197. Katalikų jų tarpe — 226. IRO globos neturi 145, emigruoti negali — 240. Pagal kun. dr. P. Bačinsko pranešimą, Vyr. Lietuvių Tremtinių Sielovados Tvarkytojui ypatingo susirūpinimo reikalingi 36 ligonys, 21 senelis, 99 vaikai ir 49 nedarbingieji. Daugiausia lietuvių yra Braunau-Ried ir Salzburge, paskum Vorarlberge ir Tirolyje. Vienoj yra dar 27 tautiečiai.

PLB organizacija

Neseniai Austrijos lietuvių rinko Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Austrijos Lietuvių Tarybą. Taryba išrinkta iš Linzo lietuvių kolonijos. Jos pirmininkas yra dr. Petras Neniškis. Nors Linze lietuvių yra nedaug, bet kultūrinė veikla gana gyva: buvo surengta vaikams Kalėdų eglutė, rengiamas Vasario 16-tosios minėjimas. Katalikų dvasinius reikalus aptarnauja prel. Penkauskas. Bendra Linzo lietuvių nuotaika gera, nors daugumas IRO globos neturi.

—ELI.

Vorarlbergo lietuviai

Iš Vorarlbergo pusė lietuvių ruošias emigruoti. Pasileikantieji yra ligonys ir buvę repatrijantai, kurie daugumoj įsikūrę tarp austrų. Dvasinis kolonijos aprūpinimas geras. Kun. Rickus, nežūrint senatvės ir ligos, labai uoliai savo pareigas atlieka. Sugyvenimas kolonijoje labai gražus. Deja, dėl didelio išsiskirstymo bet kuris kultūrinis pasireiškimas neįmanomas.

Kun. Rickus norėjo vykti į Kanadą pas savo gimines, bet Kanados vyskupas nedavė reikalingo sutikimo. Dabar nori patekti į JAV, bet taip pat mažai vilties. Medžiaginė kun. Rickaus padėtis gana sunki.

ELI.

Kaune nebėra jezuitų

Paskutinėmis žiniomis iš Lietuvos Kaune jau jėzuitai "nebe-gyvena". Veikiausiai dalis yra išstremta, o dalis išsudyta.

Paspriešinimo centrai

Iš už geležinės uždangos atelancios žinios praneša, kad antibolševikinio pasipriešinimo centrai yra Ukrainoje (ypač buv. Lenkijos dalyje ir pakarpiaus) ir Lietuvoje. Latvių ir Lenkų partizaninis judėjimas apimęs po 1947 m., kada daugumas jų partizanų patikėję pasiskelbta amnestija ir grįžę į namus. Iš pradžių jie nebuvo liečiami, bet po kurio laiko visi buvo deportuoti. Pastangos sukelti naują partizaninį judėjimą ten sunkiai vyksta. Estų judėjimas esąs sulaužytas deportacijų. Apškritai šiuo metu partizanai esą lyg ir palikti ramybėje, nes partija yra užsiėmusi vidaus apsaugymu — nuo "titolizmo". Lietuvių partizanai 1947 m. amnestiją netikėję. Atsisakymas dėl amnestijos buvo paskelbtas su vysk. Reinio parašu. Vyskupas vienoje Vilniaus bažnyčioje per pamokslą pasakė, kad jis į politiką nesikišs ir jokių atsisakymų nepasirašys. Po to jis buvo suimtas ir apie jo likimą niekas nežino nieko tikro.

—D.

Truputis aritmetikos

Komunistiniai lietuviški laikraščiai skelbia tarybinės agentūros oficialų pranešimą, apie tai, kaip kolchozininkai pardavę už darbą kolchoze gaunamus javus, perkasi sau reikalingų prekių. Tarp kitko sakoma kad Utenos apskrityje kolchozo "Laisvė" kolchozininko Prano Sinicos šeima gavusi 375

pusius grūdų. Buvęs duotas avansas po 6 klg. už darbo dieną. Paskaičiuokim kiek ta šeima turės dirbti? 375 pudai sudaro 6.000 kilogramų. Kadangi buvo duodama po 6 klg. už dieną, tai ta šeima turi dirbti kolchoze 1000 darbo dienų per metus. Vadinasi į baudžiavą iš vienos šeimos einama mažiausiai 4-rių darbininkų, kurių kiekvienam tenka dirbti bent 250 dienų. Pasiklauskim dar užsilikusių senelių ar tiek dienų reikėdavo dirbti dvare baudžiavos laikais.

Vienkiemius naikins

Didžioji dalis Lietuvos ūkininkų, kaip žinome, gyvena vieniškiuose — viensėdžiuose. Šitokis dalykas bolševikinėje santvarkoje nepatogus — sunku ūkininkus suvaryti į kolchozines baudžiavų, sunku juos kontroliuoti ir bolševikiškai "šviesti". Dėlto dabar bolševikinė Lietuva spauda gyvai svarsto vieniškių naikinimo klausimą ir nuo pavasario žada visus suvaryti vėl į kaimus — į kolchozų centrus. Iš ūkininkų trobesių beabejo bus statomi kolchozų ūkių pastatai. Volsietiams gal leis tik gyvenamas trobeses pasistatyti. O gal ir gyventi bus suvaryti į benrus barakus? Vargšai žmoneliai neteks net gimtųjų pastogių.

Kolchozai

Pereitų metų pabaigoje Lietuvoje TSR žemės ūkio ministerija pradėjo leisti mėnesinį žurnalą "Lietuvos Kolūkis", skirtą specialiai kolchozininko reikalam.

Permaža ar perdaug

Pereitų metų lapkričio 24 d. "Tiesa" korespondencijoje iš Telšių skundžiasi, kad net partinių darbuotojų tarpe reikiama visiškai abejingumo partinė veikla. "Ar reikia stebėtis, kad Telšių MTD direktorius Gazovas pavertė raudonąjį kampelį savo butu. Ar ne dėl tų pačių priežasčių visame Telšių mieste tėra tik 3 raudonieji kampeliai, o tokioje įmonėje, kaip sviesto gamyba, kurioje yra žymių darbininkų skaičius, iš viso nėra raudonojo kampelio". Kažin ar ne protingiausiai pasielgė Gazovas?

JONAS GAILIUS

Tėvynės šauksmas

Dabarties inscenizavimas

Tautinė vėliava, peršita juodu gedulu, kabo salės priekyje. Fone — lietuviška sodyba, rūpiniojėlis, šulinio svirtis, vingiuojantis kelias.

Priekyje, šonuose, stovi tautiniais rūbais apsirengę Vytautas ir Birutė. Abu valandėlę klausosi toli aidinčių choro garsų (Tykiai, tykiai Nemunėlis teka...).

BIRUTĖ (išsiklausiusi).

Op, op, kas ten?

Nemunėli!

Ar tu mane šauki?...

VYTAUTAS. Švokščia Lietuvos miškai, tartum sužeisti milžinai, vaitoja. Šimtamečiai ąžuolai supasi plačiai išsikėtojušiomis šakomis, dainos pro medžių viršūnes ir kuždasi tarp savęs. Baltmarškiniai beržai glebėsiuojasi su topoliais ir klevais, apie sunkius laikus su eglėmis ir pušimis kalbasi.

Audringai banguoja Nemunas. Tekėdamas per javais plaukiančius laukus ir žydinčias pievas, sunkiai dejuoja ir neša žmonių ašaras ir sielvartą. Ties Kaunu į jo glėbį puola visų Lietuvos upių motina Neris, stipriai prisiglaudžia ir šnerėdama skundžiasi:

BIRUTĖ. — Nemune, upių ir vandenų tėve, priimk mano vandenis sūrius, kaip lietuvių ašaras, apkabink, paguodos žodį išstark! Neseniai kalbėjais su dukra Vilnele, o ir pati savo akimis mačiau: Vilniuje, sename kunigaikščio Gedimino Kaune, neplevėsuoja laisvės trispalvė, apie Pilies kuorus nevaikščioja ginkluoti Lietuvos kariai. Viršuje kuoro plakasi raudona mirties vėliava, kuri Lietuva vergiųjų ir mirties atnešė, o apie kalną slankioja ginkluoti atėjūnai ir sauguoja, kad pavergtieji Laisvės simpolio — trispalvės — neiškeltų.

VYTAUTAS. Draskosi Nemunas, žvyruotas krantus plėšia, garsiai šniokšdamas sunkią lietuvių dailę mini ir rieda vingiuoja pro Raudondvarį, Veliuoną, Plokščius, Jurbarką, kol įsilieja į Kuršių įlanką...

BRAZILJA

Sao Paulo lietuviai neanaužia

(Laikšas iš Brazilijos)

Šiuo metu Lietuvių Sąjunga Brazilijoje tetišloko Sao Paulyje dvi pradžios mokyklas: Dr. J. Basanavičiaus vardo mokyklą priemiestyje V. Anastacio ir Dr. V. Kudirkos mokyklą (dabar pavadintą E. M. B. Carlos Gomes) priemiestyje Mooca. Mokyklų, dar nuo anų Lietuvos nepriklausomybės metų, pastatė modernistai, gražiai įrengta viduje su klasėmis ir salėmis šokių bei scenos vaidinimams. LSB moka daug brazilams mokytojams, kurie moko vaikus griežtai pagal Brazilijos mokyklų programą. Užtat leista lietuviams turėti kasdienį po vieną valandą lietuvių kalbos. Tačiau mažai kas tuo gali pasinaudoti, nes teledidžiamas svetimos (šiuo atveju lietuvių) kalbos mokytis vaikams ne jaunesniems 10 metų amžiaus. Be to, Lietuvių Sąjunga lietuvių kalbos mokytojų nepažįsta išlaikyti. Visai laimė, kad atsirado du idealistai, buvę mokytojai, kurie pasiryžo savo atliekamą nuo darbo fabrike ir redakcijoje laiką, paaukoti lietuviškumui. Tie mokytojai: "Žinių" redaktorius St. Bakšys ir mok. St. Kubiliūnas. Jie dukart į savaitę moko vaikus lietuviškai ir ruošia juos įvairiems meniškiems pasirodymams, kurie gausiai lietuvių lankomi. Beje, Lietuvių Sąjunga vienam mokytoju užtai davė kambarį mokykloje, o kitam apmoka kelionės išlaidas.

Be to, Sao Paulo priemiestyje Vila Zelina (daugumas gyventojų lietuvių) šalia lietuviškos bažnyčios yra pastatyta moderniška mokykla, kuri yra išlaikoma Lietuvių R. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenės. Joje vaikus moko vienuolės. Lietuvių kalbą šioje apylinkėje atgaivino dipukai: inž. Ivanauskas, dail. Stančikaitė-Abraitienė, dail. Kairys, mok. Valavičiūtė ir kt., pasakyę savo atliekamą nuo darbo laiką mažesniems ir didesniems lietuviškumams. Jie moko veltui ne tik lie-

tuvių kalbos, bet ir pašybos, braižybos ir kt. Tose mokyklose buvo suruoštos Kalėdų Eglutės su programa, kurioje noriai dalyvavo tiek apylinkės vaikai, tiek ir iš provincijos atvykę.

Programą paruošė ir vaikus pamokė lietuvių kalbos mokytojai. Publikoje buvo tiek pat vaikų, tiek pat suaugusių. Kalėdų Senis dalino Lietuvių Sąjungos bei mokyklų rėmėjų suaukotas dovanas.

Tokie meniškai vaikų pasirodymai scenoje yra lietuviškos ugdymo svetur labai svarbus faktorius. Brazilijos mokyklose vaikams neduodama pasireikšti scenoje, nedaromi jiems psichologiniai. Jei ir ruošiamas prie mokyklos eglutė, tai tik iš dalinamos joje dovanos be jokios pramogos.

Iš viso, paskutiniu metu pastebėtas susidomėjimas lietuvių kalba. Kai kurios net mišrios šeimos siunčia savo vaikams lietuvių kalbos pasimokyti.

— o —

Lietuvių R. Kat. Šv. Juozapo Bendruomenė ir Lietuvių Sąjunga Brazilijoje dažnai ruošia koncertus bei įvairius meniškų pasirodymus. Katalikų Bendruomenės chorą diriguoja neseniai atvykęs iš Europos muzikas Al. Ambrozaitis, kuris vietinėje bažnyčioje taip pat vargoninkauja. Lietuvių Katalikų Jaunimo Sąjunga "Vytiš" taip pat dažnai ruošia vakarus su vaidinimais, kuriuos režisuoja A. Žibas, prieš pusmetį atvykęs iš Vokietijos. Muzikos mokyklos mokytojas A. Balys beveik kiekvienam vakare dalyvauja su savo orkestru.

— o —

Skautai taip pat, Lietuvos konsulo A. Polišaikio globojami, stengiasi lietuviškai publikai pasirodyti. Ypač veiklus jaunesnieji skautai — vilkiukai ir paukštytės, vadovaujami skaitininkės Reginos Kutkaitės. Kiekvienam vaikų pasirodyme ir jie dalyvauja su savo atskira programa. Š. m. sausio 15 d. jie patys vieni suruošė spektaklį, kurį atidarė konsulas A. Polišaikis, ragindamas vaikus stoti į skautų organizaciją. Sceno-

je buvo suvaidinta pasaka "Jonukas ir Gretutė", kuriai net buvo nupieštos specialios dekoracijos. Be to, buvo inscenuotas laužas, prie kurio buvo dainuota, deklamuota ir grota akordeonu.

J. V-tė.

Liet. skautų nauja valdyba

Visuotiniame S. Paulo lietuvių skautų susirinkime, gruodžio 28 d., dalyvaujant Globėjui ir Garbės Pirmininkui konsului Al. Polišaikui, skautams ir jų rėmėjams, į "Chavantes" d-vės valdybą išrinkti: sk. vytiš Gediminas Draugelis — pirmininku, Kazys Ambrazavičius — sekretoriumi, Juozas Matelionis — išdininku, skilt. Pranas Mažietis — techninių direktoriumi, paskaitininkas Stepas Pareigis — vyčių kandidatų vadu, paskilt. Bronius Garbaitis — skautų vadu, skilt. Regina Kutkaitė — jaunųjų skautų-čių vadove ir paskilt. Ona Matelionytė — vadovės padėjėja. Ta pačia proga lietuvių skautų dalinys Brazilijoje paminėjo ir 41 metų sukaikį nuo Brazilijos skautų organizacijos įsteigimo. Sp. Koresp.

ARGENTINA

Rio de Janeiro. — Broliai Adamavičiai — Jonas, Balys ir Leonas — verčiasi gyventojų perkraustymu ir įvairiausių prekių transportu. Balys vežioja prekes į Rio de Janeiro, Curitiba ir iš ten — į Sao Paulį. Pradžią yra padaręs brolis Jonas. Pamatęs, kad transporto biznis nebėra apsimoka, jis įtraukė į jį ir kitus savo brolius. Dabartinio metu Jonas Adamavičius yra vienas iš tvirtiausiai įsikūrusių Rio de Janeiro lietuvių. Jis turi gražius, erdvius namus su puikiu kiemu ir didoku žemės sklypu. Ten pat įrengtas ir laikinas garažas, kuriame, greta sunkvežimiu "Tigre Gigante", stovi naujas 1949 m. laidos lengvas automobilis šeimos reikalam. Iš visko matyti, kad tų brolių sumanymas ir broliška bendrovė jų neapvils.

Viena augtė, antra dūsaui

JAV spauda paskelbė atvaizdą dviejų lietuvių tremtinių atvykusių į Chicago — Angeliką Ramanauskaitę 1½ metų ir Konstanciją Makarevičienę 90 metų.

VOKIETIJA

Hanau stovykla

Vokietijos amerikiečių zonoje Hanau tremtinių stovykla buvo bene didžiausia. Ten vien lietuvių skaičius buvo pasiekęs virš pusketvirto tūkstančio žmonių. Tai jau miestelis. Hanau gimnaziją perėjo 500 mokinių, iš kurių 100 gavo brandos atestatus. Stovykla buvo žymus visuomeninio gyvenimo centras, kuriame yra įvykę daugelis tremtinių suvažiavimų bei konferencijų.

Dabar Hanau stovykla jau likviduota.

Mišri triguba gimnazija

Schleswig - Holsteino provincijos tremtiniais gimnazijai vietą parinko anglai. Tai Neustadt miestelis esąs, labai gražioje vietoje — tarp jūros ir ežero. Patalpos yra kartu su bendrabučiu ir neblogos. Moksleivių aprūpinimas bei išlaikymas palyginus švarus ir geras. Gimnazija savo darbą pradėjo 1948 m. spalio 1 d. Iš pradžių buvo tik lietuvių ir latvių, o 1949 m. birželio mėnesį prisidėjo ir lenkai. Šiuos mokslo metus gimnazija pradėjo su trejomis kla-

Viena augtė, antra dūsaui

sėmis — lietuvių, latvių ir lenkų. Moksleivių yra: lietuvių — 110, latvių — 230 ir lenkų — 130.

Gimnazijoje tvarka angliškai. Yra bendras — visų 3-jo gimnazijos direktorius, jo padėjėjas ir raštinė. Jų reikalas rūpintis ūkiniais ir visais bendraisiais reikalais. Pirmasis direktorius buvo latvis, paskui lenkas, o dabar yra lietuvis — p. M. Slabokas. Be to, yra dar atskiri direktoriai kiekvienos tautybės, kurie daugiau rūpinasi mokyimo reikalais, mokytojų parinkimu ir pan. Pirmasis liet. gimn. direktorius buvo p. Gaučys, dabar — p. K. Šeštokas.

Visų 3 tautybių mokiniai gyvena ir mokosi atskirai, bet kartu valgo, kartu pramogauja. Tai juos beabejo suartina. Šis laikotarpis jaunimo tape beabejo paliks ryšių ir ateitai.

Mišios už žuvusius partizanus

Paskutiniu metu Vokietijoje esą lietuvių kunigai pastebėjo vieną įdomų reiškinį: daug žinomų ir nežinomų asmenų iš savo kulių išteklį skiria Mišioms stipendijas, prašydami laikyti mišias už Lietuvoje krlusius partizanus.

—ELI.

P. STOKUTĖ

PASKUTINIAI PARTIZANO ŽODŽIAI

O Viešpatie, kam Tu sutvėrei skaisčių saulę
Ir paukščio giesmę rytų tekant jai?
Mintims sparnus skrajot plačiai pasauli
Ir man mažam kam širdį didelę davei?

Aš Tavo išmintį skaičiau šventyklų bokštuos,
Riekėlėj juodos duonos iš gimtų laukų...
Už ką aš čia savuos namuos be laisvės trokštu?
Ar tik už tai, kad tave, žeme, taip myliu?

Girdžiu jau "Requiem" man beržas šlama
Ir varnos kranksi medų pamaži...
Bent atsiliepk kurgi esi tu, mama,
Kaip paskutinė žemės pasaka graži!

Kad skarele nušluostytum šį kraują,
Kaip Veronika tada, sunkiam kely,
Gal atsispaustų žemės veidas naujas —
Bet, o mirtie, jau tu vartus keli!

Angelai lašeliais šiltą kraują,
Viešpačiui prie kojų renka jau —
Už gyvenimą mozytės žemės naują
Ir už išmintį plačių erdvių miriū.

V. POŠKUS

PASAKYK JIEMS, SNIGULE

Pasikelk, snigule, nuo šios žemės kampo,
Nes tau duota laisvė skrieti erdvėmis,
Ir su didžiom pūgom plačiojo Atlanto
Tu gali pasiekti ten, kur gimėm mes.

Nuskrisk, snigule, į Nemuno šalį,
Ant pakrančių Mūšos, kur teka Neris.
Pasakyk maniesiems didžio džiaugsmo dalį,
Kad baigsis netrukus supusi naktis...

Aplankyki broli miško glūdumoje
Pranešdama žinią jo lauktą seniai.
Laisvė, miela laisvė, jau visai netoli
Paskubomis eina pas jįj tenai!

Senai motinėlei taip pat pasakyki
Nūtūpus ant lančo, kur parymus ji,
Kad mes neužilgo grįšim jos lankyti
Ir ten pasiliksime laimės kupini...

Mes parnešim meilę ir gimtąjį žodį
Be įtakos jokios svetimų dievų...
Niekur nėra gera ir gamta nuobodi,
Miela tėviškė, be laukų tarvų!

Pasikelk, snigule, nuo šios žemės kampo,
Nes tau duota laisvė skrieti erdvėmis
Ir paskelbk pasauliui mūsų žodį šventą,
Kad labai tėvynės išsilgom mes.

ADOMAS MICKEVIČIUS

1948 metų gruodžio 24 dieną suėjo 150 metų nuo gimimo Adomo Mickevičiaus. Tiesa, mūsų literatūros vadovėliai (kaip Prano Naujokaičio "Lietuvių Literatūra") jo nemini mūsų rašytojų sąrašuose. O V. Zaičauskas, "Lietuvių Literatūros Vadovėly" (Vilnius, 1926) jį atiduoda lenkam: "Prisiminkusioje Lietuvos praeitimi atmosferoje Vilniaus universitete mokėsi lenkų rašytojai ir poetai, kaip Adomas Mickevičius ir J. I. Kraševskis. Pirmas poetinai idealizavo Lietuvą ir jos senovę savo poemose bei baladėse, antras parašė keletą svarbių istorinių tyrinėjimų apie Lietuvą".

Lenkai Mickevičiaus sukaktį nepraleido nepamiršę. Jų Państwowy Instytut Wydawniczy Varšuvoje išleido poeto Mečislavo Jastruno "Adam Mickiewicz" (Recenzija Londono Times Literary Supplement, gruodžio 16 d.). Už savo darbą Jastrunas susilaukė aukščiausios Lenkijoje literatūrinės dovanos — "Odrodzenie". Žinant kaip okupantai sudarė mūsų Maironį jo prieš-rusiskose nuotakose, būtų įdomu patirti, kaip Jastrunas Mickevičiaus dar kaitresnę priespaudai neapykantą apibūdino. Recenzentas šito klausimo neličia.

Nors Mickevičius pripažįstamas "puslaukiniu lietuviu", gimusiu senovės Lietuvos sostinės Naugarduko apylinkėse, anglas recenzentas jį vadina "lenkų tautos dainium". Jaunatvėje Mickevičius, sakoma, veikė gudų liaudies dainos bei pasakos ir sulenkintų Lietuvos bajorų tradicijos, turėjusios stiprių senovės pagoniškos Lietuvos prielaidų. Todėl poetas neišaugęs siauru, sovietiniu žmogum, kaip dauguma lenkų.

Sakoma, didelio įspūdžio 14-ą metų turinčiam Mickevičiui padaręs Napoleono armijos žygis Maskvon. Su tuo žygiu buvo surištos lenkų ir Lietuvos bajorų valstybės atkūrimo viltys. Be to, armijoje buvo visokių tautų žmonių ir ji nešė laisvės idėjas. Per visą savo gyvenimą religingas Mickevičius bandė

suderinti tos revoliucijos radikalizmą ir Napoleono garbinimą.

Naugarduko pradinę mokyklą išėjęs, Mickevičius įstojo į Vilniaus universitetą, kuris tada pergyveno vieną skaisčiausią savo laikotarpį. Čia mokė istorikas Lelevis, kalbininkas Grodek, broliai Sniadeckiai. Iš šio laikotarpio lietuviams išaugo vyskupas Valančius, Simanas Daukantas, Poška ir kiti.

Mickevičius tapo filomatų studentų draugijos narys. Jį patraukė keliamos karštos tėvynės meilės idėjos. Po universiteto, Mickevičius keletą metų mokytojavo Kaune. "Visuotinės Literatūros Istorija" (Ambrasevičiaus — Griniaus — Vaičiulaičio) apie šį laikotarpį sako: "Adomas Mickevičius Vilniuje galvojo ir pradėjo rašyti, kaip pseudoklasikai ir Volteras. Kaune iš jo širdies Volterą išstūmė Šileris, Skotas, Bironas". Ypačiai jį patraukė anglas Skotas dėl pasirinkimo apysakoms temų ir istorijos.

Kaune Mickevičius parašė poemą "Gražina" ir keletą baladžių. Jos pagavo jaunuosius, nors literatūros varuotojai Varšuvoje smerkė litvino kalbos barbarizmą bei palaidumą. Jie pralaimėjo — visuomenė jų nepaklausė. Mickevičiaus kalbos vaizdas kilo iš gudiškų kaimietiškių įtakų.

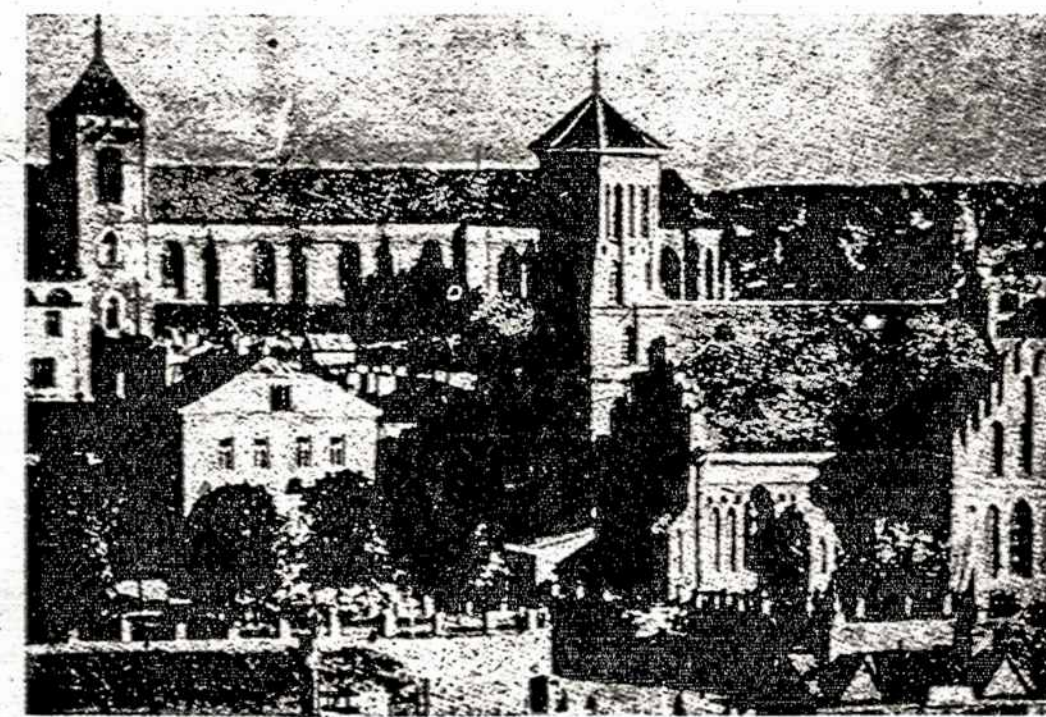
Caro Aleksandro I viešpatavimo pradžioje pūtė laisvės vėjai atvėso ir atšalo. Vilniaus švietimo apygardos kuratoriai paskirtas girtuoklis rusas, se-

natorius Novosilcevas. Šis tuoj apsidirbo su filomatais. Vienas išdeportavo Sibirą, kitus įgrūdė į caro kariuomenę. Mickevičiaus poeto garbė jau buvo sušvitusi, todėl jam duota lengvesnė pabauda — ištėmimas į Petrapilį (1824 m.).

Čia liberaliniai rusų sluoksniai jį nuosirdžiai sutiko. Jų skaitė ir rusų poetų tėvas Puškinas. Bet žiauri naujo caro, Nikolajaus I, ranka sukratė laisvės trokštančius, kuriems vadovavo taip vadinami dekabristai. Keli vadai buvo nužudyti, kiti Sibiran ištremti, Puškinas buvo priverstas seldiežuvaui.

Mickevičius nenusilenkė. Skaudus tėvynės likimas, karšta jos meilė ir žiauri caro priespauda paskatino jį parašyti poemą Konradas Valenrodas. Konradas tai legenda apie Alpių, kuris suprato, kad jo tauta atviroje kovoje kryžiuočių nugalės. Jis pasiima Konrado vardą, svetimuose kraštuose pasiekia riteriškos garbės vainiką, įstoja į Ordiną ir išrenkamas Didžiuoju Mistru. Tada jis Ordiną išveda į nelaimingą žygį prieš Vilnių, iš kurio tik keli riteriai namo sveiki grįžta. Poemos įvade Mickevičius cituoja Makiaveli žodžius: "Žinokite du kovos būdus: reikia būti lape ir liūtu".

Poema buvo išleista Petrapilyje 1829 metais. "Formos atžvilgiu", sako Visuotinės Literatūros vadovėlio autoriai, "ji prašoka visa, kas buvo lenkų literatūroje. Tik kompozicijoje yra silpnųjų, nes parėjo ne tik

Kauno senamiesčio gabalėlis.

nuo autorius, bet ir nuo rusų cenzoriaus: pagrindiniai dalykai reikėjo slėpti tarp antrinių".

Cenzoriai nepajuto poemos giliosios prasmės. Iki susiprato, Mickevičius anglų laivu iš Kronštato jau plaukė Hamburgą. Jam išvykus, Puškinas rašė: "Jis buvo pas mus svečias sveikinimo tarpe, bet neapykamos jo siela mums neturėjo: mes jį mylėjome. Dažnai jis pasakodavo apie būsimą gražią žmonių ateitį, kada tautos nebebus karaliaus, bet gyvensių, kaip viena šeima. Mes, kvapą užgniaužę, dainiaus klausėme".

Prasidėjo Mickevičiaus gyvenimas tremtyje, Europoje. Čia, 1830-1836 metai buvo didžiausios kūrybos laikotarpis. Dresdenė ir Paryžiuje jis išleido Dziady (Vėlinės), Lenkų tautos knygos piligrimavimo ir Poną Tada.

Vėlinės daugeliu požiūrių žymiausias Mickevičiaus kūrinys. Pirmosios dvi dalys parašytos Kaune (1820-1821 m.), trečia — Dresdenė. Čia poetas ryškiausiai išreiškia savo sielos raidą, kaip iš romantine meile susižavėjusio jaunuolio, su baironiškomis paniekomis visuomenei, jis išauga tautos pranašu — kelio rodytoju. Žanras — vienur drama, kitur lyrika, trečiur — epas. Įspūdingiausia — improvizacija, kur maištautojas suabejojęs dėl pasaulio Valdymo teisingumo, ginčijasi su Dievu, leidusiu numylėtai tautai taip žiauriai kentėti, ir sušunka: "Šauksiu žmonijos kartoms, kad Tu ne pasaulio Tėvas, bet... caras!".

Angelai vėliau jį, be žado guintint, teisia už tokį piktžodžiavimą ir išteisina, nes jis ne save, ne žmogų, bet tautą karštai mylėdamas tai darė.

Šiame kūrinyje Mickevičius pirmą kartą iškelia mintį, kurią vėliau plačiau Lenkų Tautos piligrimavimo knygoje išvystė. Lenkų tautai Europos istorijoje esą skirta atpirkėjiškas vaidmuo. Tauta prie kryžiaus kalama už karalius ir jų dinastijų politikos reikalais, apsėstos Europos nuodėmės... Bet lenkai ne vien nukryžiuojamieji. Jie ir piligrimai, skirti eiti į visus pasaulio kraštus, kur tik vergija, ir ten kurti laisvės ugnelę.

Du metai po Vėlinių išėjo dvylikos dalių poema Ponas

Tadas, kurią lenkai lygina su Iliada. Nuotalkose poetas čia labiausia artimas dabarties tremtiniais lietuviams. "Tarp nepasisekimų ir sielvartų" Visuotinės Literatūros Vadovėlio autoriai sako, "tarp kasdieninių lenkų emigrantų rieteny, Mickevičius jautė, kad yra tik viena šalis, kur būtų laimės — tai jaunatvės dienų kraštas, žemė šventa ir skaisti, kaip pirmoji meilė".

Lietuva, mano žemė, šalė
lė gimtoji
Tas tik supras, kad tu jam
sveikatą atstoji.
Kas jau tarvės neteko. Pasil-
ilgęs šiandieną
Tavo regiu aš grožį ir kam-
pą kiekvieną!

Šaukė "lenkų tautos dainius" pirmosiose poemose eilutėse.

Su Ponu Tadu Mickevičiaus poetinė kūryba nutrūko, bet neužtruko jo karštas troškimas kovoti už žmonių laisvę. Jis kišasi į Prancūzijos vidaus politiką, remdamas liaudiškus sąjūdžius. Jis organizuoja lenkų legioną padėti italams išsilaisvinti iš austrų priespaudos. Krimo karo metu, jis organizuoja lenkų ir net žydų legionus kovai prieš rusų imperiją. Tuo tikslu atvyko į Konstantinopolį, kur 1855 metais ir mirė.

Užgėso karštas Lietuvos ir laisvės mylėtojas. Senesnioji mūsų karta Mickevičių geriau pažino, negu mes. "Konrado Valenrodo" dainą "Vilija, mūsų upelių močiutė" vertė Maironis, Dr. V. Kudirka, kun. J. Žilius, Mačys-Kekštas ir kiti. "Gražinos" pirmą dalį išvertė O. Arminas, o į visą — kun. J. Žilius - J. Jonas, ir išleido Amerikoje 1890 m. Vėlinės vertė kun. J. Žilius, Dr. V. Kudirka, M. Sutkaitis ir M. Biržiška. Valenrodą vertė Dr. V. Kudirka, S. Dagilis, kun. J. Žilius ir K. Bukavietis. Poną Tada vertė A. Valaitis (1924 m.) ir K. Šakenis — tais pat metais. Šis kūrinys lietuvių kalbon išverstas vėliausiai.

Vyt. Širvydas.

Redakcijai prisiusta

Metraštis 1950, red. T. Dr. L. Andrieus, O.F.M., išleido Tėvai Pranciškonai, Kennebunk Port, Maine. Spaudė "Daibininko" spaustuvė, 1949 m. Viršelis ir vinjetės dail. V. Vijeikio, 222 psl. didelio formato. Kaina \$2,50. Tai vertingas straipsnių, beletristikos ir poezijos rinkinys.

B. Brazdžionis, Per pasaulį keliančią žmogus, išleido "Lux" leidykla, Fellbach 1949, 450 psl. Tai mūsų žinomojo poeto rinktinės poezijos trečioji laida. Knygą platina Knygų Platinto Centras — Galtja: 412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N.Y., kaina 2 doleriai.

Ir Metraščio ir Brazdžionio poezijos Toronto galima pirkti Spaudos kioske parapijos salė.

Pirmasis Kanados Lietuvių Kalendorius 1950 m., išleido "Nepr. Lietuva", redagavo J. Kardelis, Montreal, 80 psl.

Lietuviai kunigai Austrijoje

Austrijoje šiuo metu yra 9 lietuviai kunigai ir arkivyskupas metropolitas Skvireckas. Kun. Dr. P. Bačinskas, pranciškonai tėvai Benediktas Bagdonas ir Bonaventūras Zajenčauskas ruošiasi netrukus išvykti į Ameriką. Kunigas Kazimieras Kuzminskas (Schloss Trauberg, b. Jenbach, Tirol), kun. Klemensas Razminas (Zams b. Landeck 44, Tirol), kun. Kazimieras Rickus (Batschuns 70, Sulz-Roethis, Vorarl.) ir pre. Pranas Penkauskas ruošiasi palikti Austriją. Dar yra 2 vienuoliai kunigai premonstratinčiai: Alyozas Arentas ir Kazimieras Kancauskas. —E.L.

BIRUTĖ. Op, op, kas ten?
Nemunėli,
Ar tu mane šauki?

VYTAUTAS. Mes esame Nemuno ir Neris gintarinio krašto vaikai. Istorinė lemė, kad turėjome palikti gimtąją šalį, paplūdimių ten pasilikusių sūnų ir dukterų kraują, ir eiti klajūnais laisvojo pasaulio keliais.

Tačiau mūsų mintys visą laiką Lietuvoje. Juk ten mes pirmą kartą saulės šviesą išvydome, ten mes močiutės sengalvėlės raudomis lingavo; ten seni pilikainiai, šlamantieji miškai, čiurlenančios upės ir ramiai tyvuliuoją ežerai mums Tėvynės meilės įkvėpė.

Kur mes bebūname, kur nukeliavime, — visur jaučiame nenutylintą Tėvynės ilgę. Mes visur girdime motinos Lietuvos tylų kuždę ir stiprinančius žodžius:

BIRUTĖ. — Našlaičiai esate, atskirti nuo savo motinos Tėvynės ir niekur neįsivaikę jaunos tėviškos namų šilumos. Tačiau jūsų gyslose teka lietuviškas kraujas ir jis turi kelti pasiryžimą kovoti dėl savo motinos laisvės ir išlikti ištikimais savo kenčiančiai Tėvynei.

Būkit stiprūs, kad ažuolai ant Nemuno kranto, branginkite savo tautines vertybes, kur bebūdami junkitės į lietuviškas bendruomenes, nes tikiai jos padės jums išsilaisvinti ir neleis pakrikti sumaterialėjusio pasaulio jūroje.

Būkite vieningi, kaip tamstųjų miškų partizanai, saugokite garbingą lietuvių vardą ir be atvangos kovokite!

VYTAUTAS. Naktų glūdimose mūsų mintys nuskrenda į šaltąjį Sibirą, kur šimtai tūkstančių mūsų brolių ir seserų velka vos bepakeliamą vergijos jungą. Jų meilė Tėvynei yra tokia karšta ir didelė, kad nei kančios, nei kalėjimai, nei badas, nei speigas, nei nepakeliami darbai negali jos iš širdžių išplėsti. Jie ir miršta su Lietuvos vardu lūpoje.

Mes jaučiame ištremtųjų vargą ir sielvartą, dvasios akimis matome jų išbadėjusius veidus ir kaulėtus rankas, ir tada, kai liūdesys ar apatija mus suspaudžia, girdime jų stiprinančius žodžius:

BIRUTĖ. — Broliai ir sesės! Norėdami, kad mūsų motina Tėvynė atsikeltų laisva ir nepriklausoma iš dabartinio skaudaus parklupimo, — turime savo silpnais pečiais vilkti sunkiausią našą, kokią mums dabartis užkrovė.

Mes, ištremtieji, nieko negalime padaryti, tik sukąsti dantis ir išverti, kad, laisvės saulei patekėjus, būtume pavergėjo nežmoniško brutalumo liudininkai. Tačiau jūs, kurių meilė Tėvynei nebaudžiama, kurių lūpos nesurakintos, kurių rankos laisvos, — esate visos kenčiančios tautos įpareigoti vieningai kovoti dėl Lietuvos laisvės.

Nedelskite ir veltit neileiskite laiko, bėgt organizuoti ir sustartinai skelbkite laisvam pasauliui apie lig šiol negirdėtą vergiją Lietuvoje ir apie baisų lietuvių naikinimą. Patys visuomet tikėkite ir silpniesiems įkvėpkite, kad kruvinoji netiesa vieną kartą subyrės, kaip perskilęs indas ir Lietuva atsikurs laisva ir nepriklausoma.

Aukokitės ir kovokite, broliai ir sesers!

VYTAUTAS. Užmėg kvapą klausomės tų žodžių ir savo mintimis skrendame į Tėvynę Lietuvą. Su nepakeliamu ilgėmis einame vingiuotais Lietuvos keliais, gėrimės laukais ir pievomis, sodybomis ir miestais, nusilenkiame kenčiančiam Rūpintojėliui ir pasibeldžiame į tėviškos duris negestančios Tėvynės meilės ir ryžtingumo porsinešti.

Mes suklumpame sodybų ir namų kiemuose, kad galėtume prabučiuoti šventą Lietuvos žemę. Ji yra ašaromis plauta, krauju laistyta, iškeliaujančių tremtinių lūpomis pašvęsta. Ji — mūsų gimtoji žemė — virpa po kojomis ir sudžiūvusius smilgų ir čiobrelių šugždėjimu sako:

BIRUTĖ. — Nepamirškite manęs, nepamirškite savo žemės maitintojos! Tai aš, tai lietuvių žemė, brandiną javo grūdus, kad jūs kasdieninės duonos turėtumėte: aš ugdžiau arklio linus, kad apsirengę būtumėte; tai aš maitinau gyvulėlius, kad alkio nekęstumėte.

Nepamirškite manęs, savo gimtosios žemės, nes kas mane užmiršta, — pasidaro tartum išdžiūvusi smilga ar sausas krūmas, ir man didžiausią skriaudą daro. Mane gynė jūsų proteviai, mane ir šiandien gina jūsų broliai, išėję į miškus ir mano prieglobstyje saugią pastogę suradę. Ginkite ir jūs mane laisvajame pasaulyje, skelbkite garsą apie mano kamčias, kad niekas nestovėtų užmerktomis akimis mano nelaimės akivaizdoje.

Nepamirškite manęs, žemės augintojėlės, nes aš esu jūsų gražios ateities, jūsų būsimos laisvės laidas!

Ginkite mane!

VYTAUTAS. Mūsų savanoriai prieš 32 metus Tėvynei Lietuvai laisvę iškovojo. Dėl 1918 metų laisvės kovojo mokyti ir beraščiai, turtinai ir beturčiai, seni ir jauni. Tėvynės laisvė buvo visų svajonė ir troškimas.

Kai Vilniaus Gedimino Kalnė prieš 32-jus metus suplevėso laisvės trispalvė vėliava, — visa Lietuva džiaugėsi. Ir ne tik džiaugėsi: laisvės įkvėpti, statė mokyklas ir bažnyčias, gerino ūkius, tiesė kelius, kėlė šalies pramonę, savo gaminius ir užsienio rinkas užkariavo.

Mes didžiavomės Lietuvos miestais ir sodžiais, lenkėme galvas prieš paminklus, žuvusiems broliams nukaltus, dirbome užsidegę ir vijomės kitus Vakarų kraštus.

Deja, raudonoji lava, išsiveržusi iš didžiųjų Rusijos plotų, užliejo mūsų Tėvynę ir ligi šių dienų ją kankina. Lietuva šiandien — didžiulės kapinės, kur gyvi likusieji nespėja paminklų statyti, nes lietuviai juk ne tik patys miršta, bet ir kankinių mirtimi kasdien žūva.

Mūsų Tėvynei Lietuvai, mūsų žemei augintojėlei, mūsų broliams partizanams ir visiems Lietuvoje likusiems bei į Sibiro taigas ištremtiems ryžtingą dviasia sakome:

BIRUTĖ. — Mes ne nendrės, siūbuojančios nuo vėjo: niekad savo Tėvynės Lietuvos neišsizadėsime ir jos meilę savo ir vaikų širdyse kurstysime!

VYTAUTAS. — Mes ne bailiai, biją su savo ištikinimais posirodyti: mes skelbėme ir skelbsime, jog lietuviai esame, jog laikinai svetur įsikūrėme, kad galėtume sekmingiau kovą dėl laisvės vesti!

BIRUTĖ. — Mes ne išdžiūvusios smilgos, ir žinome, ką tautos gyvenime reiškia tvirti ir nepalaužti jos piliečiai. Tad ir toliau branginsime savo kalbą ir papročius, skelbsime visam pasauliui apie mūsų kenčiančios Tėvynės Lietuvos nelaimę, jungsimės į vieningą darbą dėl Lietuvos laisvės.

VYTAUTAS. — Mes ne turto ir ne patogumų įieškodami svetur išvykome, ir dėl to su džiaugsmu tuojau grįšime į Tėvynę, kai ji tik bus laisva ir niekieno nepavergtal!

BIRUTĖ. O Tu, Amžinasis Kūrėjas, laimink mūsų kovas ir pastangas!

Iš Hamiltono

"Sudrumstoji Ramybė"

Sausio 21 d. Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė Hamiltone vaidino P. Vaičiūno dramą "Sudrumstoji Ramybė".

Spektaklis pulkiai pavyko. Salė pilnutėlė žiūrovų, kuriu tarpe matėsi net iš JAV.

Veikalą režisavo J. Jagėla. Dekoracijos — J. Bakio, o scenarijus — M. Paškevičiūtės. Vaidintojai: B. Sabalys — Liudas Saulėnas, M. Labanauskaitė — Danutė, Saulėno žmona, A. Lapaitis — klebonas, Saulėno dėdė, P. Petraitis — Jonas Tvirbutas, muzikas, V. Norkus — Zigmas Karutis, policijos vadas, S. Regelskytė — Paulina, jo žmona, M. Krejerytė — Marytė, klebono gimnastė, V. Stukys — Antanas Banaitis, statybos techniką, V. Rūtelė — senasis Tvirbutas, J. Gaižutis — senasis ūkininkas, V. Paukštys — jaunasis ūkininkas.

Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupės linkime sekmes populiarinant gyvą žodį.

Dalyvis.

Bereikalo būstatauta

Sausio 21 d., šeštadienį, buvo rengiami vietos lietuvių komunistų šokiai Karpatų ukraiņiečių salėje, Barton 707, bet nelaimingu jiems atveju tuo pat laiku sutapo spektaklis "Sudrumstoji Ramybė" lenku šv. Stanislovo parapijos salėje. Abi sales skiria vienos minutės kelio atstumas. Raudonieji, girdėję apie įvykius per Andriulo deportacijos mintingą Chicagoje, pagalvojo, kad spektakliui pasibaigus pas juos gali daug svečių užsukti ir šokių atšaukė. Suklydo Maskvos tarnai — lietuviui neįprasta elgtis brutaliai. Juk ir Andriulo deportacijos mitingas buvo baigtas Tautos Himnu, "Marija, Marija" giesme ir JAV himnu. Argi taip baisu?

B. A.

Krepšinis

Hamiltono katalikų parapijų krepšinio turnyre, sausio mėn. 23 d. lietuvių sporto komanda žaidė kietas rungtynes su 1949 metų Hamiltono meistrui — St. Patriks parapijos komanda. Pirmasis kėlinys baigėsi lietuvių naudai 19:17. Žaidimo galutinis rezultatas — lietuvių nenaudai — 28:45.

Sausio mėn. 16 d. žaidime su Katedros komanda lietuviai laimėjo 48:24.

Rungtynės vyksta kiekvieną pirmadienį 8 val. vak., 376 Main St. E., mokyklos salėje. 41 Skiltis

Krepšinio Lygos varžybos

Hamiltono distrikto CYO krepšinio Lygos varžybos vyksta Katedros aukštosios mokyklos sporto halėje.

Sausio mėn. 30 d. Vilniaus Aušros Vartų šv. P. Marijos parapija laimėjo rungtynes prieš St. Patriks — Clovers — jaunųjų komandą rezultatu 32:16. Lėtą žaidimo tempą diktavo mūsų komanda, nors buvo puolime. Daugiausia taškų laimėjo V. Laniauskas — 14.

Tą pačią dieną lenkų St. Stanislaus parapijos komanda pralose St. Patriks — Shamrocks — komandai 69:24. Iš St. Patriks komandos dariniai susižaidusių žaidėjų išsiskiria Pete Flaherty — vienas laimėjęs 27 taškus. Gražiai žaidė ir lenkų komandos treneris kun. M. Gienko.

Bendrai, lietuviai Hamiltono Katalikų Lygos varžybose turi stiprių priešininkų ir baigmėje šiais metais pirmoji vieta tikrai atiteks kanadiečiams, laukiam, kad meistro vardą apgins St. Patriks — Shamrock — komanda.

Varžybų eiga plačiai aprašoma didžiajame Hamiltono dienrašty "Spectator", o tuo plačiai išgarsinama ir lietuvių vardas Hamiltono visuomenėje.

A. Baltūsis.

Iš Winnipeg

— Dedamos visos pastangos gerai pasiruošti Vasario 16 d. šventės minėjimui. Dabar susijungus visoms tremtinių organizacijoms dirbama nuosirdžiai ir su užsidegimu. Wpg. Liet. Bendruomenės valdybos pirminku yra išrinktas p. Staičys, sekret. — p. J. Klimaitė, vicepirm. p. Stanaitis, kasininkas p. Dargužas, švietimo ir pareng. reik. pp. Kurauskas Č. ir Jrg. Račys, imigracijos ir darbo reik. vedėjas p. M. Januška.

Sharkis - Žukauskas Winnipeg

Sausio 26 d. vakare Winnipeg civiliniam aerodrome grupė lietuvių laukė atskrendančio iš Winnipeg Žukausko, lūvusio pasaulio sunkaus svorio čempiono. Atskridus lėktuvui salėje pasirodė milžiniška boksininko figūra. Kai jam buvo pranešta, kad jo laukia ir nori jį pasveikinti lietuvių grupė, jis nusisypsojo ir kreipėsi į lietuvių klausdamas lietuviškai: "Jūs manote, kad aš nemoku lietuviškai?"

Pasikeitus keliais sveikinimo

St. Catharines

Vasario 16 minėjimas

KLS-gos St. Catharines skyrius ruošiasi Vasario 16 d. minėjimui. Minėjimas įvyks vasario mėn. 18 d., kuriam paskaitą laikyti kviečiamas KLS-gos Wellando skyriaus pirmininkas teisininkas p. J. Bluzas. Meninė minėjimo dalį užpildys skyriaus scenos meno mėgėjų grupė, suvaidindama vieno veiksmo veikalėlį "Paslaptingojo Zonoje, režisuoja p. Vanda Grabauskienė. Veikalėlio pasiruošimas vyksta atliekamu laiku nuo kasdieninio darbo. Scenos mėgėjų tarpe pastebima daug nuosirdumo ir pasiryžimo darbe.

—G.

si sakiniats atskirta iki pasimatymo, nes Sharkis tą patį vakarą turėjo teisėjauti bokso rungtynėse auditorijoje, o jau sausio 27 d. būti Montrealyje. Vakare, Didžiojoje auditorijos salėje įvyko bokso rungtynės, kuriu daliai Sharkis teisėjavo. Pertraukos metu p. lėš M. Jakubėnaitė ir G. Seimininkaitė, apsiėngusios tautiniais drabužiais, ir p. Myk. Januška iškėlė Sharkiui prof. Šapokos knygą apie Lietuvą. Su mergaitėmis Sharkis nusifotografavo. Po rungtynių jis dar kartą pasimatė su lietuviu ir nuosirdžiai atsisveikindamas dėkojo už dovaną.

— Vasario 12 d. įvyksta Winnipeg lietuvių klubo visumos susirinkimas. Susirinkime bus valdybos ir revizijos komisijos rinkimai. Visu klubo nariu didžiausia pareiga yra išrinkti į vykdomuosius organus tokius asmenis, kurie gerai supranta dabartinę tragišką Lietuvos ir lietuvių tautos dalį. Tereikia palinkėti klubo geros valios lietuviams ištermės ir susiorganizavimo.

Noranda, Que.

Noranda ir Rouyn — du susiglaudę miesteliai, kartu turį apie 20.000 gyv. Čia susispaus nemažas lietuvių būrelis. Su šeimomis bus apie 200. Tai jau pusėtina kolonija. Pavasarį, ji betgi, greičiausia, sumažės: viengungių daugelis kelia sparnus išsikristi iš Norandos į didesnius centrus, kur dar daugiau saviškių. Čia yra ir skautų "Vyčių" būrelis. Reikia tikėtis, kad pavasarį jie įneš daugiau gyvumo. Yra choras ir orkestras, vadovaujamas p. V. Dargio, o tautinių šokių grupę vadovaujama p. Choiniausko. Visi gyvai ruošiasi Vasario 16 d. šventės minėjimui. Yra ir dūmelių, tačiau, reikia tikėtis, laikas išblašys.

P.

Stalo tenistams

Vasario 24-25 d. įvyksta Toronto miesto ir apylinkės stalo teniso pirmenybės. Užsirašyti pas Gord Freeman, 162 South Ave. Tel. HY 2803.

Istojo mokestis: vyrų arba moterų vienietui — \$1, vyrų, moterų arba mišriam dvejetui — \$1.50; senorių (virš 40 m.), vyrų ir moterų B klasės vienietui — \$0.50.

Žaidėjai, kurie per paskutinius trejus metus nepasiekė pusfinalio nei vienos Toronto pirmenybės, turi teisę dalyvauti abiejose klasėse: A ir B, o kurie jau yra pasiekę — tik A.

Visi žaidėjai, kurie yra virš 18 metų, turi priklausyti Ontario Stalo teniso Sąjunga. Ne nariai gali įstoti, sumokėję \$1 nario mokesčio.

Pabrėžiama, kad visi žaidėjai turės būti baltais drabužiais, servuoti išmetus svielinėlį iš delno, o ne nuo pirštų galų ir rungtynės prasidės 7 val. vakare punktualiai.

Iš Tarybinės Lietuvos

1949 m. "Spartako" varžybos buvo pravedamos visoje Tarybų Sąjungoje ir antrosios meistrų grupės pirmenybės baigėsi lietuvių, kuriuos atstovavo Vilniaus "Spartako" komanda, laimėjimu.

Esant dideliame dalyvių skaičiui, ši grupė buvo padalinta į A ir B sektorius ir pirmame nugalėtoju išėjo vilniečiai, nugalėdami Leningrado, Kijevo, Kaliningo ir Riazanės vienuolikes.

Finale susitiko vilniečiai su antrojo sektoriaus nugalėtojais Ivanovo sportininkais. Po nugalėjimo žaidimo laiko susitikimo baigėsi 2:2, nors vilniečiai vedė ir turėjo persvarą. Pratęsime vilniečiai pasirodė energingai. Jau šeštoje minutėje pasiekiamas pergales įvartis, kurį tuoju seka ir antrasis. Abiejų įvartų autorius — Penkauskas.

Vilniaus "Spartakai" finale nugalėjusiam Ivanovo vienuo-

SPORTO ŽINIOS

likę rezultatu 4:2, buvo įteikta pereinamoji taurė.

— Žinomas ilgų distančių bėgikas Alfonsas Vietrinis, kuris dabar turi Tarybų Sąjungos Sporto Meistro vardą, įvyksiuose Gruzijos sostinėje Tbilisyje visasąjunginiame maratone (42 km.) bėgime užėmė ketvirtą vietą.

Sąskrydyje Vietrinis pasiekė naują Lietuvos 30 km bėgimo rekordą — 1 val. 46 min. 40 sek.

— Buvusius Kaune Kūno Kultūros rūmus ir valstybinį stadioną su didžiule krepšiniui hale dabar tvarko naujo vardo institucija — kūno kultūros institutas.

Valstybiniame stadione yra įrengtas pirmasis Lietuvoje žiemos baseinas. Krepšinio halė, kuria buvo galima naudotis tik vasara, dabar rekonstruojama.

Žinant komunistų "perdarinimo" sistemą, reikia tikėtis, kad gal kataras neįsimes į halės griaučius, kuri ir taip jau apunkinta įvairiais masiniais tikimybės pareiškimais tautų tūvui mitingais ir kitokiais nesportiškais dalykais.

Pasaulinės futbolo varžybos

Beveik dar pusmetis iki pasaulio baigminių futbolo susitikimų, kurie įvyks 1950 m. liepos mėnesį, Brazilijoje. Šia proga Pietu Amerikos žemyną suplauks daug svečių. Šeimininkai ypatingai rimtai ruošiasi. Naujai pastatytas mamuto stadionas 155.000 žiūrovams, nes dar atsimenama "kaitynių" scenas iš 1930 m. Montevideo įvykių Argentinos ir Čilės rungtynių. Tada po boksinų įvykių, žaidimas galėjo būti tęsiamas tik nugalėtojų gausiai sužeistų žiūrovų į ligoninę. Šitas dalykas, tikimasi 1950 m. nepasikartos. Jau kuris laikas per spaudą ir radio vyksta didžiulė "perauklėjimo" kampanija, kurioje dalyvauja žinomi visuomenės veikėjai ir sportininkai atstovai. Taip pat perimamos anglų žaidimo taisyklės, norint kaip galima geriau prisiderinti prie europietiško sporto supratimo. Kai kurie žinomi anglų futbolo teisėjai yra užangažuoti vietiniu sporto klubu ir praveda Brazilijos pirmenybes, skiepydami fair žaidimo dvasią. Be Brazilijos anglų paslauga naudojasi ir kitos P. Amerikos valstybės.

Tas, žinoma, iškarto sekasi sunkiai. Spaudoje buvo žinių, kad dalis anglų, nutraukę sutartis, grįžo atgal, nusiskusdami nuolatine baime būti paguldytiems aikštėje nokautu. Įlaulyti šonkauliai ir kiti nesvetingi naukentėje kūno atributai, liudija "entuziastišką" futbolo aplinką, kurioje vyks didysis 1950 m. parėngimas — pasaulio futbolo pirmenybių finaliniai žaidimai.

K.

Bob Mathias — JAV dešimtkovės meistras

Olimpinis stadionas, Berlynas 1936 m.

Tukstančiai sujudintų žiūrovų peryveno kartu paskutines Sievert (Vokietija) ir Glenn Morris įtempimo pilnas kovas. Audringas publikos pritarimas išsiliejo šaučiam amerikiečiui, kuris su dideliu valios sukaupimu ir pastangomis pasiekė 7900 punktus, laimėdamas aukso medalį ir kartu pastatydamas naują pasaulio rekordą. Glenn Morris nuskyne labiausiai pageldaujamą trofėjų — visapusį pasaulio sportininko garbę, nes dešimtkovė įeina įvairiausios atletikos rūšys.

Metai slinko. Europoje siutė karas, kuris prarijo XII ir XIII olimpinis žaidimus. Sportinės varžybos — tautų garbei — užleido vietą masinėms žudynėms — pasaulio ėdai. Tačiau Glenn Morriso rekordo niekas nepasiekė.

Wembley stadionas, 1948 m. Londone.

Karo nugalėtojai, pusiau nugalėtojai ir buvę neutralūs susitikio XIV olimpiadoje. Trūko rusų, kurie kaip gandai sklido, nedalyvavo vien dėl to, kad buvo neįmanoma pareikšti veto prieš teisėjų sprendimus, nes rungtynių pasekmes fiksovo tobuli aparatai, kurie nedarė klaidų, bei apsiskaičiavimų, kuriuos būtų galima išnaudoti.

Niekas iš karto nepastebėjo aukšto, savyje užsidariusio, jaunuolio — mažo Amerikos Tulare miestelio High School auklėtinio, Bob Mathias, kuris iš daugybės konkurentų paveržė taip visų trokštamą laurų vainiką. Tik 643 punktai skyrė 17-metį nuo jau 13 metų stovinčio Morriso pasaulinio rekordo.

Po paskutinių JAV lengvosios atletikos pirmenybių Kalifornijoje, pasaulis vėl susuko. Vėl atsirado du lygiaverčiai varžovai. Iš 18 galvų būrio, dalyvavusių dešimtkovės varžybose, išsiskyrė 25 metų tris kartus buv. JAV meistras Irvin Mondscheim ir 18 metų titulo laikytojas Bob Mathias. Dvi dienas iki vėlyvos nakties tęsėsi įtempta kova ant žalosios vejės.

Bobas, kuris kaip vienas laudus laikraščio reporteris išrado, pasaulio garsenybe tapo dar prieš pradėjęs reguliariai skustis, pajėgė perviršyti JAV elitą ir 7552 punktais rimtai prisitartino prie Morris pasekmės. Bobas šiandien yra tik 18 metų amžiaus ir jo "all-round" pajėgumas yra neginčijamas. Jis stovi puikios sporto karjeros pakopoje ir gal būt, neilgai teks laukti kol šie 229 punktai, skiriant jį nuo pasaulinio rekordo, bus peržengti. Tada mažas Amerikos miestelis Tulare galės didžiulius, kad jame gimė ne tik olimpinis nugalėtojas, bet ir pasaulio rekordininkas.

K.

Prancūzijos lietuvių laiškas

Aš su savo šeima atvažiavau Prancūzijoje 1947 m. spalio mėn. darbam. Bet čia gyventi yra neįmanoma, nes labai mažai uždirbama. Aš negaliu net mėsos kąsni nusipirkti, uždirbu į dieną 600 frankų, o mėsos kg. kainuoja nuo 350-400 fr., vieno žodžiu, viskas labai brangu. Mėsos, tiesa, perku, bet per mėnesį vieną arba du kartus. Daugiau nepajėgiu, o aš dar uždirbu daugiau kaip paprastas darbininkas, nes esu maliorius, dažau kambarius. Todėl prašau pono Redaktorius, būkit tiek geras, pasiūlykite manęs ir mano šeimos ir gal galėtumėt

Jūsų laikraštį apie mūsų padėtį paskelbt.

Ar neatsirastų toks geras žmogus, kuris galėtų man surasti darbą, atsiųstų darbo sutartį ir visus kitus reikalingus dokumentus. Atvažiavęs kuo greičiausiai atsiskaitčiau.

Darbas gali būti ir pas ūkininką, ar kasyklą, ar į mišką, arba pagal mano amatą kaip kambaryų maliorius.

Esu 40 metų amžiaus, turiu žmoną ir du vaikus. Sūnui 13 metų, dukteriai 9 m.

Reikiu pagarbos Česlovas Prapuolenis, Cas. Beauce Bt. B., Marhange (Moselle), La France.

Is plataus pasaulio

Katalikų persekiojimas Lenkijoje

Jau prieš porą mėnesių atėjo pirmosios žinios apie vis dažnėjančius katalikų kunigų ir veikėjų suėmimus Lenkijoje. Šiuo metu suėmimai pasidarė kasdieniški. Uždarusi "Caritas", nacionalizavusi jos turtą ir perėmusi įstaigas, komunistinė valdžia dabar suimtinėja daugiausia kunigus ir vienuolius neva už nusikaltimus ryšy su veikla toje organizacijoje. Vienur dvasininkai ar vienuoliai apkaltinami pinigineis malversacijomis, kitur dėl elgesio su jų prieglaudose išlaikomais vaikais ir pan. Laikraščio skiltys yra užpildytos protokolais bolševikinio tardymo dėl "Caritas" veiklos.

Tarp kitko ten dažnai figuruoja kaltinimas, kad ta organizacija rėmusi fašistų nacionalistų veiklą, o dvasininkijos diskreditavimui visuomenės akse, nuolat juodžiausiomis spalvomis piešiamas moralinis jų gyvenimas. Beabejo visa tai yra rezultatas nepasisekusio ir ne oficialių, vyriausybės ir bažnyčios derybų. Manoma, kad tai yra pradžia to paties teroro kaip buvo Čekoslovakijoje prieš dalinį tenykštės hierarchijos nusilenkimą valdžiai. Ir Lenkijoje ieškoma dvasininkų, kurie sutiktų atsisakyti paklusnumo Vatikanui. Kiekvienas su valdžia bendradarbiauti palinkęs kunigas yra apdovanojamas ordenais. Tokių kunigų tvarkomoms bažnyčioms valdžia skiria specialias sumas re-

montui, duoda medžiagos, o iš klebonų tereikalauja tik padėkos raštų, kurie stropiai skelbiama spaudoje.

Kam dabar priklauso suverenitetas Vokietijoje

Vakarų Vokietijos kancleris K. Adenaueris savo valdžios deklaracijoje 1949 m. spalio 21 d. išsireiškė, kad Vokietijos tragedija prasidėjusi ne tada, kai 1945 m. kapituliacija "visa valstybinė ir karinė valdžia buvo perduota nugalėtojams", bet tragedija prasidėjusi dar 1933 m., kai atėjęs į valdžią Hitleris. Pirmoji šito teigimo dalis yra sukelusi reakciją ir vad. "Deutsche Aktion" teisių sekretoriatas gruodžio 3-4 d. Goetینگene paskelbė deklaraciją, paruoštą kartu su kelių specialistų bei tarptautinės teisės profesorų, kurioje įrodinėjama, kad 1945 m. gegužės 7-8 d. kapituliacija buvo tik karinė, kad generolai veikė tik nacinės vadovybės vardu, kad kapituliacija nebuvo net karo pailauby sutartis, bet tik viensalė deklaracija, kad Doenitzo vyriausybė liko ir veikė dar iki gegužės 23 d., kad vokiečių tautos suvereninių teisių nugalėtojams niekas neperdavė ir sąjungininkai tarptautinės teisės požiūriu privalo Vokietijai taikyti Haagos konvencijos ir Atlanto Chartos nuostatas. Sąjungininkų 1945 m. birželio 5 d. "Berlyno deklaracija", kuria jie pasiėmė sau aukščiausiąją valdžią Vokietijoje esanti neteisėta, nes vienašališka.

Ši, Goetینگeno deklaracija, yra išsiuntinėta pasaulio kraštų vyriausybėms, universitetams ir teisininkų organizacijoms. "Deutsche Aktion" mano, kad 1950 m. reikią pavartyti stiprią akciją juridiniu požiūriu ir įrodyti, kad visi okupacinių organų atlikti veiksmai — pav., fabrių demontavimai, miškų kirtimai ir tt. — yra neteisėti. Iš minimos deklaracijos tezės taip pat išplaukia, kad Vokietijoje tebegalioja Reicho teisė ir neteisėti yra visi veiksmai, kurie padaryti okupacinių organų pareidymu, bet nesutinka su Reicho teise — pav., Prūsų panaikinimas ir tt.

Nereikia abejoti, kad realios jėgos Goetینگeno deklaracija neturės, tačiau ji beabejo tiks vokiškajai propagandai užsienyje ir gerai parodo atsigaunantį nuotaiką.

NEDARBAS VOKIETIJOJE

Tarptautinė nedarbo problema yra stipriai palietusi ir Vakarų Vokietiją. Bedarbių skaičius pastaruoju metu ėmė kilti nepaprastu greitumu ir jau yra pasiekęs 1.783.142. Palyginus su dirbančiųjų skaičiumi, tai sudaro 11%. Šis skaičius nėra dar visai tikslus, nes Darbo Įstatigos yra perkrautos darbu ir nepajėgia tiksliai sutvarkyti. Yra spėjama, kad dar apie 100 tūkstančių neregistruotų bedarbių. Į tą skaičių taip pat dar neįeina ir apie 50.000 DP, kurie kaip negalį dirbti bedarbiai amskčiau ar vėliau teks vokiečių ūkiui.

Vakarų Vokietijos vyriausybė, bendradarbiaudama su okupacinėmis pajėgomis, ieško būdų šiai problemai išspręsti. Viena iš artimiausių priemonių yra numatyta pradėti viešuosius darbus Schleswig-Holstein ir šiaurės Hesseno provincijose.

Hydrogeno — vandenilio bomba

JAV jau neabejotinai nusistatė pradėti vandenilio (hidrogeno) bombų gamybą. Pastaruoju metu rodoma didelio susirūpinimo ar kartais SSSR jau nebepalankūs šiuo atžvilgiu JAV. Mokslininkų nuomone, lengviesiems elementams — kurių tarpe yra ir hidrogenas — susprogdinti jokių ypatingų paslapčių susekti nereiki. Jei rusai sugebėjo pagaminti atominę bombą iš kitų elementų, tai galį ją pagaminti ir iš vandenilio. Prezidentas Trumanas jau yra davęs bendrą įsakymą tobulinti ir gaminti naujus ginklus, neišskiriant ir vandenilio bombos.

Kiek yra tremtinių

L. Raud. Kryžiaus žiniomis, šiuo metu, Vokietijoje stovyklose lietuvių tremtinių yra 13.000 Anglij zonoje — 6.7000, JAV zonoje — 6.000, Prancūzų zonoje — 300. Iš viso visų tautybių tremtinių Vokietijoje šiuo metu esą apie 160.000.

Į šį skaičių neįeina IRO nugalėtojai Mažosios Lietuvos lietuviai ir kiti iškryninguotieji, tos globos netekę.

Rinkimai Anglijoje

Paskelbus vasario 23 d. rinkimus į parlamentą Anglijoje prasidėjo karšta rinkiminė kampanija. Konservatoriai pasiryžę darbiečių valdžią nusiirti. Senelis Churchillis jau važinėja po kraštą, skelbdamas artimą išvadavimą iš socialistinės darbiečių politikos varžų. Konservatoriai paskelbė gana liberalią rinkiminę programą. Jie žada sumažinti mokesčius, vieniems parūpinti darbo, palikti darbiečių įvestą socialinio draudimo sistemą (jos pagrindiniai dėsni dar karo metu buvo pačių konservatorių išdirbti), palikti primokėjimus už žemės ūkio produktus, statyti daugiau mokyklų ir gyvenamųjų namų, padidinti pensijas skaitlingoms šeimoms, moterų atlyginimą valstybės įstaigose sulynginti su vyrų atlyginimu. O svarbiausias jų programos punktas yra pasižadėjimas sustabdyti nacionalizaciją, atleisti palengva ūkio kontrolės varžtus, o be to, grąžinti net kaikiurais jau suvalstybtus ūkio šakas privačiai iniciatyvai.

N. Zelandijos ir Australijos pavyzdys konservatorių drąsina, teikia vilčių. Tačiau yra nuomonė, kad šiuose rinkimuose daugumos negaus nei darbiečiai nei konservatoriai, nes žymų balsų skaičių gaus liberalai. Tada būtų lauktina koalicinės Anglijos vyriausy-

Ar jau užprenumeravai "T. Žiburius" savo giminėms ir draugams?

IAU IŠEJO IS SPAUDOS
1950 METAMS SKIRTAS

METRAŠTIS

Šią knygą išleido Tevų Pranciškonai Šventųjų Metu ir Lietuvos vergijos dešimtmečio proga. Ji yra didelio formato, gausiai iliustruota ir liečia lietuvių tautos religinius, kultūrinius ir tautinius klausimus. Be to, ten yra daug poezijos ir beletristikos. Metraštyje bendradarbiauja žymūs mūsų tautos asmenys — dvasininkai, kultūrininkai bei rašytojai, kaip antai: J.E. vysk. V. Brizgys, J.E. vysk. V. Podolskis, prel. M. Krupavičius, prel. K. Urbonavičius — J. Kmitas, prel. J. Balkūnas, kan. F. Kapočius, kan. M. Vaitkus, kun. Dr. J. B. Končius, kun. St. Budavys, prof. Dr. A. Macelina, L. Šimutis, prof. J. Brazaitis, prof. J. Girmas, P. Jurkus, A. Vaičiūnaitis, J. Aistis, Bern. Brazdžionis, F. Kirša, K. Bradūnas, K. Grišaitis, Alf. Nyka — Niliūnas, H. Nagys, N. Mazalaitė, J. Kruminas, Ale. Ruta ir kiti.

Knyga atspausdinta gerame popieriuje ir papuošta dail. VI. Vijeido vinjetėmis.

KAINA — \$2.50

Užsakymai siunčiami šiuo adresu
Franciscan Fathers Kennebunk Port, Maine, USA

I lietuvišką jaunimą

Paskutiniai metai išblaškė mus po visus žemės kontinentus. Pasinėrę į naują ir dažnai nepaprastai sunkų gyvenimą, kurio įtaką vis daugiau pradame jausti. Tačiau, nežiūrint to, kad po sunkaus dienos darbo dažnai ir ne labai šviesios mintys skverbiasi į ateitį, mes privalome išlikti nepalūžusios dvasios. Prelatas Krupavičius įsakmiai pabrėžia: "Lietuva laukia ne palūžusių pesimistų, bet pasirengusių didžiam ir sunkiam kūrybos darbui entuziastingų kūrėjų — statybininkų". Mums reikia išsilaukioti, nes jei mes palūšime savo dvasioje, kas beašalys, kas į šventų kraują sudrekinatą Lietuvos žemę beparsivės idealizmo ir pasiryžimo ugnį — statyti ir kurti iš naujo? Mes privalome dabar būti tas pylimas, kuris atlaikytų visus sumaterialėjusio pasaulio smūgius ir lietuviškąją dvasią.

Ir, štai, į pagalbą mums ateina sena ir išmėginta mūsų draugė "ATEITIS". Ta pati "ATEITIS", kuri jau prieš 40 metų išėjo ginti lietuviškumą ir krikščionišbės idealų, ta pati "ATEITIS", kuri nepriklausomai Lietuvoje buvo kiekvieno moksleivio laukiamas svečias; ta pati "ATEITIS", kuri lankė mus ir tremties stovyklose Vokietijoje. "ATEITIS" pasiryžusi stiprinti mus ir toliau sunkiose tremties dienose, gaivinti mūsų dvasią ir skieisti "Visa atnaujinti Kristuje" idėjas. Ji pasiryžusi būti ryšiu tarp plačiam pasauliui išsklaidyto lietuviško jaunimo.

Tačiau ir nuo mūsų pačių pri-

klauso, kad šitie "ATEITIS" pasiryžimai būtų įgyvendinti. Vien gerų norų neužtenka, ir "ATEITIS" klestėjimas priklausys nuo mūsų pastangų ir pasiaukojimo sukurti kuo geriausią ekonominį "ATEITIS" pagrindą. Nuo šių metų pradžios "ATEITIS" leidimas perkeltas į Jungtines Amerikos Valstybes.

"ATEITI" leidžia ir toliau Moksleivių Ateitininkų Sąjungai.

"ATEITIS" turinys bus visuomet jaunos, kūrybingos dvasios, tiesioginiai skiriamas lietuviškam idealistiniam jaunimui. Todėl iš jaunimo pusės leidėjai ir laukia didžiausios moralinės paramos ir susidomėjimo.

Kviečiame visus prenumeruoti ir skaityti "ATEITI". "ATEITIS" prenumerata Amerikoje 3.00 dol. metams. Kituose kraštuose pagal dolerio kursą. Prenumeratą ir raštus siųsti šiuo adresu: "Ateitis", 417 Grand St., Brooklyn, N. Y. USA. Ateitininkų Kuopose prenumeratą renka ir persiunčia kuopos spaudos platintojas.

Kviečiame visus bendradarbiauti savo kūryba, raštais, korespondencijomis bei patarimais. Kviečiame visus tapti "ATEITIS" platintojais — apaštalais, skleidžiant ir platinant jį savo aplinkoje.

Tad visi į talką, o "ATEITIS", stipri savo dvasia ir ekonomiškai, lankys ir guos mus pakol iš visų kraštų pakilsime grįžti į tėviškes laukus.

"Ateitis" Redakcija ir Administracija.

LIETUVISKAI KALBĄS KAILININKAS

BERGMANN FUR CO.

Tiesiog dirbtuveje padarome kailinius pagal Jūsų matą ir pasirinkimą. Turime įvairiausių rūšių furu. Taip pat perdirbame ir sutaisome. Garantuojame, modernus darbas.

Šalta apsauga vasaros metu.

197 SPADINA AVE., TORONTO. TELEFONAS EL 6509

LIETUVIŠKA VARTOTU BALDU KRAUTUVE

J. Dagot — Daujotas

Perka, parduoda ir taiso įvairius senus baldus, permuša minkštus baldus. Atlieka poliravimo ir išbaigimo darbus.

2190 DUNDAS ST. W. Toronto 3, Ont. Tel. LAkeside 2324

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. — — Garantuojamas darbas, priimanamos kainos.

Krautuve atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

IVAIRENYBES

Ar žemė išdžiūso?

Yra pastebėta, kad vandens kiekis pasaulyje mažėja. Taip jūrose vandens paviršius slūgsta. Bet ne taip jau greitai — per 3.200 metų — 2,5 centimetrų. Belfast universiteto profesorius Fortescue apskaičiuoja, kad vandens jūrose nebeliks už 101.367.000 metų. Na, gal ir nesulauksim. Bet, vis dėlto, kur vauduo dedasi?

Mokslininkas bando aiškinti, kad vanduo nyksta dėl to, kad jo daug įeina į įvairias naujai susidarancias kietas medžiagas, o be to, esą jo daug sugeria žemės "didėjimas". Mat, kas sekundę į žemę krenta daugybė meteorų, dažniausiai dulkių pavidalu, nes daugumas jų pasiekę orą suveda. Iš tų meteorų kyla vandenynuose ir aukščiausių kalnų viršūnėse randamos dulkės.

Paulius

Vokiečių belaisvių stovyklose Rusijoje kurį laiką buvo leistos pamaldos. Vokiečių kapelionai savo pamokslų tekstus turėjo pateikti stovyklos komendantų cenzūrai. Vienas pamokslas buvo pradėtas šv. Pavilo (vokiškai Paulus) laišku romiečiams. Nors apskritai komendantai nekirbdavo, tačiau šiuo kartu pamokslas tekstas užkliuvo. Tik po kelių mėnesių kapelionas buvo pašauktas į komendantūrą, kur ant stalo jis pamatė savo pamokslų tekstą su tokiu užrašu: "Is Maskvos pranešė, kad feldmaršalas Paulus, pakartotinai tardomas, griežtai paneigė, kad kada nors būtų romėnams rašęs".

TURTUOLIŲ "UBAGYNAS"

Kažkur netoli New Yorko yra įsteigta nauja prieglauda. Deja, ji ne visiems ir tos prieglaudos vadovybė turi savotišką statutą. Į tą "ubagyną" priima tik tokie asmenys, kurie praėityje turėję aukštus postus kultūrinėje arba finansinėje srityje. Kitaip sakant, buvę milijonieriai, o dabar — pakliuvę į "nepriteklius". Visi tie "pensininkai", ku-

riu yra 150, turėję įnešti po tam tikrą sumą pinigų, iš kurių sudarytas fondas 100 milijonų dolerių. "Ubagyno" patalpos pastatytos dar 1924 m. ir kainavo pusantro milijono dolerių...

"Prieglauda" vyriausiuoju "dekanu" yra caro generolas, buvęs Sachalino gen. gubernatoriaus, Mr. Foltenhauer.

"Prieglaudoje" įrengti atskiri apartamentai vedusiems po 2 kambarius ir viengungiams po kambarį. Kiekviename iš jų yra telefonas, radio ir kitokie modernūs įrenginiai. Virtuvėje valgia gaminami pagal jų pasirinkimą. Kiekvienas iš "prieglaudoje" esančių asmenų kiekvieną savaitę atostogu, kurias gali praleisti kur tik nori ir tas visas eina "ubagyno" sąskaiton...

Gera būtų pakliuvus į tą "ubagyną"...

SAVAIME AIŠKU...

Vienos bažnyčios klebonas, per klaidą, paskyrė vieną į tą pačią valandą šliubą ir laidotuves. Kaip buvo nustatyta — taip ir įvyko: atvyko jaunieji ir atlydėjo mirusįjį. Dabar kilo klausimas: kurias gi ceremonijas atlikti pirmiau, kurias paskiau?

Klebonas, minutėlę pagalvojęs, tarė:

— Savaime aišku, pradėsim nuo šliubo. Tas, kuris jau guli karste, juk nebeapsigalvos...

30 M. NESKAITO...

Kartą Maskvoje tramvajaus belaukiant vienas užsienietis paklausė gretą stovintį senioją, kiek jam metų.

— 40, — patiškinio paklausė.

— O aš maniau, kokių 70, — nustebė klausėjas.

— Taip ir yr, — patvirtino dabar rusas, — tik tamsta turi žinot, kad paskutinius 30 su viršum metų pas mus niekam gyvenimo nėra, tai ką jau čia tuos metus ir beskaiciuos.

Laiškai lietuviams

Amerikos Lietuviai Jezučiai perėmė Vokietijojeėjusių "Misi-jonierių laišku" leidimą. Dabar jie yra perreformuoti ir pavadinati "Laiškais lietuviams"; eis kas mėnesį, įvairūs, aktualūs, įdomūs. Pavyzdžiui, šių metų vasario mėn. numerįje atspausdinti laiškai temomis: šeimos irimo priežastys (patarimai renkantis gyvenimo draugę), jaunimo problemos (brendimas), "amerikono" laiškas "dypukui"

ir kiti. Kas norėtų juos gauti, tesikreipia šiuo adresu: "Laiškai lietuviams", 8101 Champ-lain Ave., Chicago 19, Ill., USA. Geriausia užsisakyti vienu adresu nes, taip pigiau kainuoja persiuntimas, bet bus siuntinėjami ir atskirai po vieną numerį. Vieno numerio spausdinimas ir persiuntimas kainuoja apie 5 Amerikos centus. Atsilyginimui atitinkamą savo krašto pinigų sumą galima pasiųsti pašto kuponais arba kitu būdu.

AKIU SPECIALISTAS

L. LUNSKY, R.O.

Pritaiko akinius visiems akių defektams. Ištrina akių nervus, kurie dažnai sukelia galvos skaudėjimą ir nervingumą. Kalba slavų kalbomis. 470 College St. W. Toronto Tel. RA 3924

BR. BUKOWSKA, R. O.

AKIU SPECIALISTE

Tikrinu akis ir pritaikau akinius suaugusiems ir vaikams.

Priemimo valandos: kasdien nuo 10 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmadienis pagal susitarimą 55 St. John's Rd., W. Toronto. (kampas 94 Laws St.)

Tel. LYndhurst 0052

NAUJAS LAIKRODININKAS

Kazimieras Tutlis

Taiso vietinių ir vokiškų firmų laikrodžius. Dirbtuv. turi dalių vokiškiems laikrodžiams. Laikrodžiai taisomi greitai, gerai ir pigiai. Prašome kreiptis ir įsitikinti.

Atidaryta kasdien nuo 5 — 8 val. p. p.

EUROPEAN WATCHMAKER

827 Queen St. W (priešais Claremont g-vę) Toronto. Tel. EL4521

Kokią vestį?

Klausimas nelengvas ir svarbus. Atsakymą kadaise yra davęs žinomas prancūzų humoristas Maks O'Real:

"Vesk moterį už save žemesnio ūgio. O moteriai tenka patarti, kad vyras būtų keliais coliais aukštesnis ir keliais metais vyresnis.

Nevesk moters, kuri nemoka nuosirdžiai juoktis. Žmogaus būdą galima pažinti iš juoko.

Nevesk moters, kuri juokiasi dirbtinai.

Vesk moterį mėgstančią juokauti, mokančią vertinti humorą ir žmones bei daiktus vertinti iš gerosios pusės.

Nevesk moters, kuri viską ir visus smerkia ir kuri juokiasi iš draugų, joms esant.

Vesk moterį, kuri kiekvienam žmogui suranda patelinimo žodį, jei prie jos kas ką smerkia.

Jei iš anksto nenusipirkęs bieliu nuėjęs į teatrą nebegausi vietų parterį ir, pasijutęs nejaukiai, nebežinosi ką daryti, o ji linksmai sušuks: "Menkniekis, poimk dvi vietas balkone. Ne vieta svarbu, kad tik būtų smagu!" — Vesk ją. Ta mergaitė turi gerą širdį ir bus gera žmona, kuri reikalui esant sugebės sumažinti reikalavimus.

Jei sutikęs elgetą norėsi jam ką duoti, o sužadėtinė tau sakys: "Tai, greičiausia, apsimetėlis; jis elgetauja degtinei", žinok, kad ji negeros širdies.

Pasistenk taip pat sužinoti, kaip laikosi tavo sužadėtinė staiga išbudinta iš miego. Jei išbus su šypsniu, vesk ją. Bet jei susiraukus ir tuoj šauks: "Tai jau vėl kas pasijadė. Ne duoda miegoti!", bėk nuo jos, kaip nuo ugnies ir jokių būdu nevesk.

Nevesk moters, turinčios ne-naturalias, išmokus manieras. Mergaitė, kuri šypsosi svetimiesiems, o surūgus su saviškiais — ne šeimos gyvenimui sutverta. Kol būsi sužadėtinis, tau bus maloni, nes juk esi svetimas, bet kai tik vesi, su tavim bus tokia, kaip ir su kitais šeimos nariais.

Jei aplankęs moterį, turi laukti pusę valandos, kol ji apsi-rengs, nevesk jos. Jei pasirodo pasirėdžius taip, kaip būna namie, tai ji kukli ir praktiška, vesk ją, ypač dar jei neatsiprašinėja, kad nešioja seną žiurę.

Vesk taip pat mergaitę, kuri gelbi tėvams, žiūri tvarkos namuose, visada maloni motinai, globoja jaunesnius šeimos narius. Turėsi gerą žmoną ir šeimninę.

Beabejo O'Real labai teisus. Bet žmonės veda ne pagal taisykles.

Patarnavimas su beikoldo dydžio trokais

JONAS INDRIUNAS

238½ Bathurst St., tel. WA 9742
Užsakymai (orderiai) priimami nuo 5-7 val. po pietu.

LIETUVIŠKA AVALINĖS

TAISYMO DIRBTUVĖ —

PARDUOTUVĖ

Naujausios mados. Priimanamos kainos. Sav. IGNAS ASTRAUSKAS 1414 Dundas St. West. Toronto Tel. KE 3881.

Dantistas

Dr. Chas. OKUN

838 Dundas St. W. Toronto (kampas Euclid Ave).
Pirma vakarais pagal susitarimą. Tel. WA 9822.

Naujieji Kanados lietuviai

1950 m. sausio 27 d. laivu "Sarmata" į Kanadą išplaukė:

Eil. Nr. Pavardė ir vardas Amž.

1. Sodaitis Marijona,	34	30. Becher Ursulė	3
2. Sodaitis Eleonora	9	31. Mažeika Juozas	68
3. Sodaitis Kęstutis	4	32. Miežlaškis Stasė	26
4. Vaškys Ona	33	33. Miežlaškis Birutė	6
5. Vaškys Simas	3	34. Miežlaškis Levutis	2
6. Vecerkienė Natalija	55	35. Naruševičius Pijus	65
7. Vyšniauskas Henrikas	61	36. Naruševičius Petronėlė	65
8. Vyšniauskas Ieva	51	37. Naruševičius Bronius	13
9. Andriulis Jonas	26	38. Biržvilkaitė Mėta	18
10. Gencius Ursulė	59	39. Bindvainytė Stėja	18
11. Gencius Vytautas	18	40. Kantauskaitė Aldona	17
12. Gencius Joanna	14	41. Kinčiūtė Elma	17
13. Ivenaitis Jonas	61	42. Scarapinas Aldona	17
14. Ivenaitis Ona	58	43. Budreckis Kazys	54
15. Maciulevičius Balys	59	44. Budreckis Leokadija	44
16. Maciulevičius Kazė	56	45. Kulyš Alfredas	19
17. Šaltenytė Regina	4	46. Kyzelis Gustavas	65
18. Pranckevičius Vincas	55	47. Kyzelis Paulina	59
19. Pranckevičius Magdal.	57	48. Misevičius Petras	59
20. Razokas Jurgis	37	49. Misevičius Marija	58
21. Razokas Elzė	32	50. Misevičius Gertruda	27
22. Razokas Regina	6	51. Motuzas Augustė	43
23. Razokas Gerhardas	4	52. Legaitaitis Lisa	42
24. Razokas Petras	3	53. Plečkaitis Gerda	24
25. Marozevičius Vaitlaudė	26	54. Šeduikis Balys	27
26. Marozevičius Raimundas	2	55. Šeduikis Olga	24
27. Povilaitytė Lilija	36	56. Starkutis Stasys	27
28. Šlapkauskaitė Regina	33	57. Starkutis Konstancija	28
29. Becher Ella	25	58. Starkutis Eugenius	4

Brangiai kainavo šaldytuvus

Montrealyje neseniai mirė pasiturintis kinietis Hum Chong Kee. Jis ten laikė restoraną. Jo žmona ir dabartiniu metu tebe-gyvena Kinijoje — Cantone, kuri, per savo advokatą, panorė jo išgauti savo vyro palikimą. Deja, minėto kiniečio žmona labai nustebė, kai laidotuvių direktorius, tūlas Duquette, už vyro palaidojimą paėmė net \$1.104. Kinietė mano, kad galėjo užtekti pusės tos sumos, o direktorius aiškinasi, kad jis, manydamas, kad į laidotuves atvyks kiniečio žmona, mirusiojo lavoną laikęs net tris savaites šaldytuve. Todėl ir užmokėstis padidėjęs...

KIRPEJAI

JONAS JOTAUTAS ir ALBERTAS ŠIAUDINIS

932 Dundas St. W., Toronto, Ont.

— prieš lietuvių bažnyčią —

Kirpykla veikia kasdien nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. išskyrus pirmadienius. Telefonas: WA 9674

KAZYS ARDAVIČIUS

LIETUVIŠKA RUBU SIUVYKLA

Ivairūs užsakymai atliekami pagal naujausias Europos ir Kanados madas. Kainos priimanamos. 828 DUNDAS ST. WEST. TORONTO, Ont.

PETRAS KAIRYS

MESOS IR VISOKIU VALGOMU PRODUKTU

KRAUTUVE ir VALGYKLA

889 Dundas St. W. Toronto, Ont. — Tel. WA 0062
Visi mieli tautiečiai maloniai kviečiami atsilankyti. Puikus ir greitas patarnavimas

LIETUVIS LAIKRODININKAS

FRANK BOCHULIS

Taiso ir parduoda naujausius įvairių rūšių laikrodžius. Galima išgauti žiedų, Toronto suvenirų; parduodamos įvairios auksinės ir sidabrinės prekes. Už darbą garantuojama. Kainos priimanamos. Atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

272½ QUEEN ST. W. TORONTO.

TAMSTOS PASAS

ar kitas dokumentas juk taip pat ne sąslavų krepšys, dėl to ne vistik kokia, bet tik

LUNA foto studija

FOTOGRAFIJA

575 WELLINGTON ST. W. TORONTO

TEL. PL 5717

Tremtiniam sušelpiti vėjus baigiasi

TAUTIEČIAI

Tremtiniam sušelpiti rūbų, autuvo ir pinigų rinkimo vėjus šią savaitę baigiasi.

Rinkimo punktas veiks dar tik šį šeštadienį, vasario 11 d. 5-7 val. vak.

Jei kas dar nebuvo aplankytas mūsų rinkėjų dėl stokos adresų, prašome atvykti ir paaukoti rinkimo punkte.

Pinigių dar bus galima paaukoti sekmadienį po pamaldų parapijos salėje mūsų rinkėjams.

Atjauksime vargšus! Tenelieka nei vieno neaukorusio!

KL Toronto Sk. Valdyba.

RELIGINIS MUZIKOS KONCERTAS

Tautos šventės proga, vasario 16 d. 7 val. 30 min. vakare italų parapijos St. Agnes bažnyčioje įvyksta religinės muzikos ir giesmių koncertas, kuriame dalyvaus solistai: Pranciška Radzevičiūtė, Anastazija Ščepavičienė, Bronius Marijošius, smuikininkas prof. St. Kairys, parapijos choras, vadovaujamas J. R. Simanavičiaus ir V. Verikaitio oktetas. Vargšais akompanuos muzikas Antanas Dvarionas.

Keletą klasinės religinės muzikos kūrinių vargonais išpildys gregorialinės muzikos žinovas, muzikos daktaras, prof. kun. J. Roff.

Koncertą rengia Toronto lietuvių parapijos "Caritas". Įeinant bus renkamos aukos, skiriamos Tautos Fondui ir neturtingų lietuvių šelpimui Kanadoje.

Maloniai kviečiami visi lietuviai dalyvauti šiame koncerte. Bus gera proga dvasioje susitelkti, prisimenant didįjį Vasario 16 laisvės Dieną.

Parapijos "Caritas" Komitetas.

VASARIO 16 D. PAMALDOS

Tautos šventės proga iškilmingos pamaldos įvyks vasario 16 d., šeštadienį, 11 val. Toronto katedroje, 200 Church St. (tarp Dundas ir Queen gatvių). Pamaldose dalyvaus ir pasakys pamokslą Toronto arkivyskupas, Jo Eminencija kardinolas J. C. McGuigan.

TORONTO LIETUVIAI PLACIAI MINES VASARIO 16

Vasario 16 d. 20 val. Toronto "Caritas" ruošia bažnytinį koncertą, Šv. Agnietės bažnyčioje, priešais lietuvių bažnyčią.

Vasario 18 d. 11 val. iškilmingos pamaldos Toronto Katedroje, Church St.

Po pamaldų vyksta prie City Hall, kur uždedama vainikas prie paminklo žuvusiems Kanados kariams.

Vasario 19 d. 14 val. viešas Lietuvos Nepriklausomybės šventės minėjimas lenkų salėje, Queen - Davenport gt. kampos.

Kviečiami visi lietuviai skaitlingai į šiuos rengimus atsilankyti.

Toronto Lietuvių Organizacijų Komitetas.

NAUJA "VERSLO" VALDYBA

Sausio 22 d. įvykusiame "Verslo" S-gos visuotiniame susirinkime išrinkta 1950 metams nauja valdyba ir revizijos komisija.

Valdybą sudaro: Dr. J. Kaškelis — pirmininkas, A. Kiršonis — vicepir., J. Bersėnas — sekretorius, K. Dalinda — izdininkas, J. Karka — narys.

Revizijos komisija: Vl. Balys, J. Šeškus ir Pauzulytė.

Susirinkime dr. J. Kaškelis skaitė paskaitą apie kapitalo investicijų, išskeldamas minčių apie kapitalo tinkamesnį ir pelningesnį sunaudojimą, negu kad banke laikymas. Jis pabrėžė būtiną reikalą jungti lietuviškąjį kapitalą, organizuojant privatinius ar kooperacinius pagrindais. Dr. J. Kaškelis siūlė steigti lietuvišką sodžių Pietų Ontario provincijoje, paliai JAV rubežiu. Reikėtų tik užpirsti greta vieną kitą ūkį, kur pamažu plėstųsi įvairios ūkio šakos, kaip vištinkystė, gyvulinkystė ir kt. Girdi, prof. Tamošaitis projektuojąs net sodžiaus meno dirbtuves atidaryti. Pamašas kolonijas turi olandai, belgai, vokiečiai ir kt. J.

LANKYSIS KUN. PROF. KL. ŽALALIS

Pravažiudamas į JAV vasario 10 d. į Toronto atvyksta kun. Dr. Klemensas Žalalis, O.F.M., kuris tą pačią dieną Toronto LKMS Mergaičių sekcijai skaitys auklėjančio turinio paskaitą. Šeštadienio vakare svečias klausys Toronto lietuvių bažnyčioje išpažinčių.

Š.m. vasario mėn. 11 d. 8 val. vakaro Toronto Ateitininkų kuopa rengia

ŠOKIŲ VAKARĄ

italų parapijos salėje, Grace St. — priešais lietuvių bažnyčią. Gros puikus orkestras. Įėjimas 50 ct.

Toronto Ateitininkų kuopa.

FIMA

Vasario 12 d., sekmadienį, 3 val. 30 min. bus rodoma LIETUVIŠKA filmas apie Klaipėdos atvadavimą. Priskelimo bažnyčios Kaune statymą ir kitokių vaizdų iš tėvynės.

DAINOS JUBILATAI

Toronto gyvenanti operos solistė Pr. Radzevičiūtė, sausio 6 d. atšventė savo penkiolikos metų scenos darbo sukaktį. Sukaktį atžymėti, solistė ruošia-

MERGAIČIŲ SEKCIJOS SUSIRINKIMAS

Vasario mėn. 10 d., penktadienį, 8 val. v., parapijos salėje įvyks LKMS Mergaičių Sekcijos susirinkimas. Kun. Tėvas Žalalis skaitys paskaitą auklėjimui klausimais.

Kviečiame visas lietuviškas skaitlingai dalyvauti.

Valdyba.

IŠ MONTREALIO

KATALIKIŠKOJI SPAUDA MONTREALYJE

Montrealis labai uoliai skaito "Tėviškes Žiburias" ir juo džiaugiasi, kad kiekvieną šeštadienį gali susilaukti gražų kultūrinį žurnaluką. Jį platina Montrealio kuopos ateitininkai. Daugelis taip pat užsisako kultūros žurnalą "Aidus". Jį platina kun. A. Vilkaitis ir p. Valerija Rimgailaitė.

Netikėtai daug išplatinta ir pranciškonų išleisto 1950 Metraščio, 10 Lietuvos okupacijos metų paminėjimui. Kas dar norėtų gauti šią 222 pusl. knygą, gali ją gauti pas p-lę V. Rimgailaitę, 1449 rue Letourneux, Montreal.

ŠV. ELZBIETOS DR-JOS VAKARIENĖ

Sekmadienį, sausio 29 d., šv. Elzbietos pašalpinė draugija surengė metinę vakarienę. Va-

karienė buvo gana iškilminga. Dalyvavo netikėtai daug žmonių, kurių šv. Kazimiero parapijos salė net sutalpinti negalėjo. Draugijos pirmininkė p. O. Motuzienė net su asaromis akyse dėkojo visiems per kleboną už taip skaitlingą dalyvavimą ir pagalbą draugijai. Gailė buvo šauni loterija.

Šia proga Montrealio klebonas kun. J. Bobinas pranešė, kad visi yra kviečiami į metinę parapijos vakarienę, kuri įvyks kovo 5 d. 5 val. po pietų toje pat salėje. Pažadėjo vakarienės metu parodyti naujos bažnyčios planą, kuri šiais metais bus pradėta statyti maždaug už 300 tūkstančių dolerių. Pažadėdas buvo sutiktas ilgu plojimu.

Taip pat klebonas pranešė, kad vasario 11 d., šeštadienio vakarą, šv. P. Marijos Mergelių draugija rengia šokių vakarą.

Kanados žinios

Bedarbių problema Kanadoje

Nedarbas Kanadoje vis eina į aukštesnes formas. Kaip skelbia Darbo d-tas, šiuo metu Kanadoje yra 323.000 bedarbių. Jų skaičius vis didėja.

Sausio mėn. 31 d. duomenimis miestas bedarbių yra: Halifax — 4869, Sidney — 3437, Manitou — 4177, Saint John — 3414, Quebec — Montreal, 33.033 Hamilton — 7272, London — 2054, Ottawa — 3923, St. Catharines — 2197, Sudbury — 1678, Toronto — 17.788, Windsor — 5322, Winnipeg — 13.421, Regina — 2778, Saskatoon — 2688 Calgary — 4736, Edmonton — 5416, Vancouver — 26.649, Victoria — 3273. Čia paminėjau tik

tuos miestus, kur lietuvių daugiau gyvena.

Bendras Kanados bedarbių skaičius sudaro 6% dirbančiųjų. Pirmą tuo pačiu laiku buvo apie 100.000 tūkstančių bedarbių mažiau.

Nedarbas Kanadoje ne naujiena. Jis yra nuolatinis reiškinys žiemos mėnesiais. Daug darbo jėgos atspalaiduoja nuo žemės ūkio, miškų, statybų, dekoravimo darbų ir kt. Tačiau šiais metais pagrindinės pramonės šakos kaip metalo (plieno, geležies), miško, popierio, mėsos yra priverstos siaurinti gamybą. Savaimė aišku, su šiomis šakomis susijusios kitos smulkios pramonės šakos yra priverstos irgi stabdyti gamybą.

Svarbiausia priežastis tai eksporto mažėjimas, rinkų susiaurėjimas.

Stambiausias Kanados pirkejas Anglija, 1949 m. liepos mėn. sumažino savo importą iš Kanados 25%. Ji nukarpė medžio popieriaus importą 50%, bekono — 30%. Pagaliau ir kainas pasiūlė žymiai mažesnes. Tas įnešė į Kanados ūkį disharmoniją.

Artinantis pavasariui bedarbių skaičius mažės, bet nėra vilties, kad jie visi išnyks. Vyriausybė bedarbių klausimu yra rimtai susirūpinusi ir iš bedarbių fondo mano pradėti viešuosius darbus. Taip pat Anglija - Kanados ekspertai yra suvažiavę dėl atstatymo normalios prekybos tarp Anglijos ir Kanados tartis. Į Londoną yra nuvykę Kanados Prekybos ir Pramonės Rūmų atstovai, kurie derėsis biznio reikalais.

Pirmoj eilėj bus nustatyti kontingentai 1950 m. bekono, sūrio, kviečių ir miško medžiagos. Anglija sutinka pirkti šias prekes pernykščiais kiekiais, bet verčia, kad Kanada pirktų geležies dirbinius, konkrečiai B. C. naftos šaltiniams vamzdžius, bei gelež. reikmenis.

Reikia tikėtis, kad šis prekybos susitarimas tarp Anglijos ir Kanados vėl smarkiai padidins gamybą paminėtų pramonės šakų, kas, savaime aišku, suims bedarbius vėl į fabrikus. Lygiagrečiai yra ieškoma naujų rinkų Europoje bei Azijoje, ir Pietų Amerikos kraštuose.

Perdaug didelio kilimo nėra ko tikėtis; bedarbių eilėse, ypač tremtiniam, visuomet galima atsirasti. Kr.

GYVENTOJŲ SKAIČIUS

Ottawa, II. 1. — Pagal Statistikos biuro — Bureau of Statistics — duomenis, Kanados gyventojų skaičius smarkiai didėja. Šiuo metu veikia kas mėnesį, esą, prisideda po 26.000 gyventojų. Jeigu taip ir toliau jie didės, tai 1950 m. pabaigoje Kanada jau turės 14 milijonų gyventojų.

Statistikos biuras yra apskaičiavęs, jog 1949 m. gruodžio 1 d. Kanadoje gyveno 13.707.000 gyventojų. Taigi, šešių mėnesių laikotarpyje (nuo pr. metų birželio 1 d. iki metų galo) buvo padidėjęs jų skaičius 158.000 asmenų.

Biuras negalys nustatyti gyventojų didėjimo provincijomis, tačiau paduodami tik bendri skaičiai.

Toks gyventojų skaičiaus padidėjimas, savaime aišku, nesulaukia iš natūralaus prieauglio, nors, iš tikrųjų, mirimų yra daug mažiau buvę negu gimimų. Dešimtosios provincijos Newfoundlando prisijungimas prie Kanados padidino gyventojų skaičių 348.000 asmenų, tirsta imigracija iš Europos — davė kraštui 125.000 naujų gyventojų.

Premjeras St. Laurent, kalbedamas parlamente dėl projekto sukurti naują "Imigracijos ir Pilietybes" ministeriją, pareiškė, kad Kanada ir toliau vykdydanti "atviru duru" politiką. Tremtinių išleidimas davęs geru vaisiu.

Ukrainiečių komunistų laikraščio "Gyvenimas" redaktorius vaineja po Kanadą su pranešimais apie sovietinį rojų, kur jis neseniai lankėsis. Kadangi i tokiuos pranešimus atneša ir tremtinių, gerai žinančių sovietinį gyvenimą, tai dažnai kyla net muštynių. Del to dabar i to "draugo" pranešimus išleidžiama tik su specialiais kvietimais.

Šiais metais visoje Kanadoje manoma gauti 221 mil. sv. cukraus. Daugiausiai cukrinių runkelių išaugino Ontario provincija. Iki šiol daugiausiai cukrinių runkelių Kanadoje išaugindavo Albertos ukininkai. Šiais metais ju runkelių derliaus sumažino velyvos pavasario šalnos. Trečioje vietoje stovi Manitobos provinc. ukininkai. Albertos runkeliuose šiais metais buvo 14,75% cukraus, o Ontario — 16,7%.

Užgavėkime lietuviškai!

vasario mėn. 21 d. 7 val. 30 min. vak. Italų St. Agnes parapijos salėje (prieš lietuvių bažnyčią) ruošiamas

UŽGAVENIŲ SPURGŲ BALIUS

Svečius linksmims puiki kapela. Šokių metu įdomūs pajavairinimai.

Užkandžiai ir kava nemokamai.

Įėjimas tik 75 cent. Linksminantieji ir gaivinantieji gėrimai. Salėje bus įrengta užgavėniška pastogėlė.

L. K. Moterų S-gos Toronto sk.

Tad iki pasimatymo vasario 21 d.

Susidomėtinios aktualios diskusijos

CBC iš įvairių krašto vietų kiekvieną ketvirtadienį 7 val. 45 min. perduoda kanadiečių nuomones apie aktualius krašto reikalus. Transliacija eina Sitizens Forum vardu.

Sitizens Forum organizacija visuose Kanados did. miestuose yra suorganizavusi intelektualų diskusijų grupes. Jų vien Toronto yra per 20.

Grupėje yra apie 12-16 asmenų. Jos renka kas antras ketvirtadienis 7,45 val. vieno kurio nario bute.

Visiems susirinkus, perskaitomas biuletenis ir kiekvienas diskutuojama "Ar reikinas ma-

gauna 5-10 min. laiko savo nuomonei pareikšti. Kiekvienas narys kalba laisvai ką tuo reikalau jis mano. Kiti išklauso, o sekretorė užrašo. Po to rezultatus persiunčia CBC, kuris bendrą nuomonę — išvadas, sekanti ketvirtadienį pertransliuoja. Sakysime, sausio 12 d. buvo diskutuojama tema "Ar turi būti Kanadoje įvestas sveikatos draudimas". Buvo karštų ir įdomių pasisakymų.

Rezultatai buvo paskelbti iš viso krašto 50% prieš 50%.

Gruodžio mėn. 29 d. buvo diskutuojama "Ar reikinas ma-

Pranešimas hamiltoniečiams

Kanados Lietuvių Bendruomenės Hamiltono Apylinkė rengia Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo VASARIO 16 dienos MINĖJIMĄ, kuris įvyks Hamiltone, Lenkų Veteranų salėje 754 Barton St. E. (pirmas tramvajaus sustojimas už Sherman Ave.) vasario mėn. 19 d., sekmadienį, 7 val. vakare.

Maloniai kviečiami visi lietuviai gyveną Hamiltone ir jo apylinkėse, šitos mums taip labai reikšmingos dienos paminėjimo iškilmes dalyvauti.

Be to, kviečiami visi, kaip Hamiltono ir jo apylinkių, taip ir plačiosios Kanados žemynė gyveną tautiečiai pasiklausyti transliacijos vasario 16 d. proga per Hamiltono CKOC radio stotį banga 1150, vasario 15 d. 8-8,30 val. vakare, primenant savo bičiuliams ir pažįstamiems angliškai kalbantiems ir kit. kanadiečiams minėtu laiku įjungti savo radio aparatus.

Valdyba.

Dėmesio Hamiltoniečiai ir apylinkės lietuviai

visi esate kviečiami į Hamiltono lietuvių parapijos rengiamą

šokių vakarą

Jis įvyks 1950 m. vasario 11 d. rumunų salėje, 20 Muray St. W. Pradžia 7 val. vakaro. Veiks buletas.

MARYTĖ PAŠKEVIČIUTĖ ir ANTANĄ VASILIAUSKĄ

sukūrusius šeimos židinį, nuoširdžiai sveikina ir linki saulėto gyvenimo

Toronto Lietuvių Meno Mėgėjų Grupė.

Sporto klubo "Vytis" narį

ALGIRDĄ PULKAUNIKĄ ir p. NATALIĄ JAFROMOVAITĖ.

sukūrusius šeimos židinį, sveikina ir linki daug laimės

Sporto klubo "Vytis" Valdyba.

Sporto klubo "Vytis" narį

MAMERTĄ DULIŪNĄ ir p-lę JANINĄ RADZIŪTĖ.

sukūrusius lietuvišką šeimos židinį, sveikina ir linki daug laimės

Sporto klubo "Vytis" krepšinio sekcija ir Valdyba.

Sporto klubo "Vytis" narę

MARIJĄ PAŠKEVIČIUTĖ ir ANTANĄ VASILIAUSKĄ.

sukūrus lietuvišką šeimą, sveikina ir linki daug laimės

Sporto klubo "Vytis" Valdyba.

KRIMINALINE AR CIVILINĖ BYLA?

Mes suteikiame jums

TEISINĖ IR KALBINĖ PAGALBĄ

Jusu sutarčių ir kitu dokumentu sudarymas, prašymu surašymas, vertimu padarymas ir patvirtinimas lietuvių, anglų, prancūzų, vokiečių bei kt. kalbomis. Atstovavimas ir tarpininkavimas įvairiais reikalais istaigose bei imonėse. Lietuvių interesu gynimas Kanadoje ir kt. kraštuose. Jums patarnavimai atliekami bendradarbiaujanti teisininkams ir kalbininkams, studijavusiems Š. Amerikos ir Europos universitetuose.

JONAS JUŠKAITIS

108 St. George St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. KI 1494. Sklypus: 750 Dundas St. W. Toronto. Tel. WA 0006.